ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΙ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1889 — ΕΤΟΣ ΔΤ'.—ΑΡΙΘ. 33.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
"Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ . . Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οἱ Σύντροφοι. Κρητικὸν διήγημα (συνέχεια), ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Δαμβέργη.

Οἱ Λογχοφόροι. Καταγωγὴ καὶ Ἱστορία, ὑπὸ Ν. Κ. Γουλιμῆ, χιλιάρχου τοῦ Πυροβολικοῦ.

Κρυπτογραφικὸν Βιβλίον, εἰκὼν André Theuriet. Μεταφρ. Α. Κ.

Ὁ Σαϊξπεῖρος ἐρωτευμένος ἢ **Ἡ ὑπὸ δοκιμὴν Τραγῳδία,** κωμῳδία μονόπρακτος, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ. Μετάφρ. Δλπ. (συνέχεια).

Αἱ δοκιμασίαι τῆς Ραῖσᾶς, μυθιστορία Henry Greville, ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ (τέλος).

Γαΐδαρος καὶ Ἀηδόνι, (Ρωσικὴ φιλολογία). Μῦθος Κριλόφ. Μετάφρ. Π. Α. Ἀξιώτου.

Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια — Ἐξωτερικὰ — Φιλολογία - Ἀρχαιολογία — Καλλιτεχνία.

Ἰδιαίτερα γράμματα.

Νέα Βιβλία.

ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

Κρητικὸν Διήγημα

Ζ'.

Τὸ Ἀμέτη-Μουχαμέτη εἶνε κήρυγμα ἐξοντώσεως, εἶνε ἡ ἐπίκλησις πρὸς τὸν προφήτην κατὰ τοῦ Χριστοῦ.

Κατηραμέναι λέξεις ἐπὶ αἰῶνας ἐμπνεύσασαι τὴν φρίκην, ἀνακαλέσατε νῦν εἰς τὴν μνήμην τοῦ χριστιανοῦ τὰς τρομερωτέρας σελίδας τῶν μαύρων τῆς κατακτήσεως χρόνων!

Μὲ τὸ Ἀμέτη-Μουχαμέτη ἐκρεουργήθησαν πατέρες, μὲ τὸ Ἀμέτη-Μουχαμέτη ἐποδοπατήθησαν μητέρες, ἠτιμάσθησαν ἀδελφαί. Μὲ τὸ σύνθημα τοῦτο λυσσῶσαι ὕαιναι ἐδεκάτισαν πόλεις, ἐπυρπόλησαν χωρία, ἐμίανάν ἐκκλησίας.

Ἠλάλαξαν τὸ Ἀμέτη-Μουχαμέτη οἱ Τοῦρκοι καὶ ὡς νὰ ἦτο ἀνέλπιστος ἀρρωγὸς δι' αὐτοὺς ὁ ἀλαλαγμὸς ὁ ἀπαίσιος, ἠσθάνθησαν διπλασιαζομένας τὰς δυνάμεις των.

Ἤκουσαν τὸ Ἀμέτη-Μουχαμέτη οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἡ ὕβρις κατὰ τῆς πίστεως ἡ ἐσχάτη, ἡ ὑπόμνησις τῶν παλαιῶν δεινῶν τῆς πατρίδος, διὰ τοῦ νέου κολαφίσματος, ἐξηγρίωσεν, ἀπεθηρίωσεν αὐτούς.

Παράδοξον σύνθημα! θούριος τῆς κολάσεως ἐνδυναμόνων ὡς κοινὸς σύμμαχος τοὺς ἀσπονδωτέρους τῶν ἀντιπάλων!

Τούρκους καὶ Χριστιανοὺς «τοὺς ἔπιασε τὸ Κρητικό.» Τοὺς Μαύρους «τοὺς πιάνει τὸ Ἀράπικο»: ἡ ἐκ τοῦ πείσματος παραφροσύνη. Τοὺς Κρῆτας, «τὸ Κρητικό.» Οὐδαμοῦ ἄλλοῦ ἀπαντᾷ ἡ τοιαύτη ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ἕξις, τὸ νόσημα ἂν θέλετε, διότι καὶ οὐδαμοῦ ἄλλοῦ τὸ κλίμα, οἱ ἄνθρωποι καὶ αἱ συμφοραί, αἱ ἰδέαι καὶ οἱ πόθοι ἀπετέλεσαν παρομοίας συνθήκας ζωῆς.

Αἱματοχρους διαφανὴς πέπλος καταπίπτει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τὸ πᾶν παρουσιάζεται πρὸ αὐτοῦ ἐρυθρόν, ἐν μέσῳ φλογῶν ταλαντευόμενον, φρικωδῶς ἀλλοιούμενον καὶ λαμβάνον τὰς ἀπειλητικωτέρας μορφάς. Ἄνθος κρίνου ἠρέμα κλίνον ὑπὸ τὴν θωπείαν τῆς αὔρας, μεταμορφοῦται εἰς παλάμην ἕτοιμον νὰ κατενέγκῃ ῥάπισμα· πτηνοῦ κελάδημα, εἰς ὕβριν γλυκὺ μειδίαμα, εἰς σατανικὸν μορφασμόν.

Ὀρθοῦνται τότε αἱ τρίχες, πτυχοῦται τὸ μέτωπον, πορφυροῦται τὸ λευκὸν τῶν φλογοβολούντων ὀφθαλμῶν, διαστέλλονται οἱ ῥώθωνες, λεπτύνονται, ὠχριῶσι τὰ χείλη, ἐπιφαίνονται οἱ ὀδόντες ἀπειλητικοί... ὀξύτεροι, νομίζεις, ἢ πρὸ μιᾶς στιγμῆς. ὅτε ἤνθει περὶ αὐτοὺς τὸ μειδίαμα. Βράζει τὸ αἷμα καὶ σφύζει ὑπὸ τὴν στιλπνωθεῖσαν ἐπιδερμίδα. ἐγείρονται οἱ βραχίονες· καὶ ἂν μανδήλιον μόνον κρατῇ ἡ χείρ. θὰ γίνῃ τοῦτο χάρου δρέπανον ὅπου ἂν καταπέσῃ μετὰ τοῦ σπασμωδῶς συνεσφιγμένου γρόνθου.

Τὰ βίαια πάθη ἐπιταθέντα συνεκρούσθησαν. Ἤδη ἀκούσατε τὴν βροντήν, ἰδῆτε τὴν ἀστραπήν, τὸν κεραυνόν.

***

— Ἀμέτη Μουχαμέτη, ἐπανέκραξαν οἱ Τοῦρκοι, τρέχοντες καὶ εὑρισκόμενοι εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα μόνον βημάτων ἀπὸ τῆς πλατάνου.

— Ἀπάνω τους! φωτιά, ἔκραξεν ὁ Μιχάλης ὁρμῶν κατ' αὐτῶν.

Οἱ Χριστιανοὶ ἠγέρθησαν ἀπὸ τῶν μιτιρίζίων των ἕτοιμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν· οἱ ὄπισθεν τῆς πλατάνου προὐχώρησαν ἓν βῆμα. Οἱ ἐπὶ τοῦ δένδρου ἐκινήθησαν νὰ πηδήσωσιν.

— Ὀπίσω. Ἀκούνητοι! Στὸ τόπο σας! ἔκραζεν ὁ Καπετάνιος, ὁρμῶν κατὰ τοῦ Μιχάλη, ἁρπάζων καὶ σύρων αὐτὸν ἐκ τῶν ὄπισθεν τῆς ζώνης.

Οἱ Τοῦρκοι ἰδόντες τοὺς ἐκτεθειμένους ἐπυροβόλησαν· ἀλλὰ τῶν σφαιρῶν εἶχε προηγηθῆ ἡ βροντώδης διαταγὴ καὶ ἡ αστραπιαία ἐκτέλεσις της.

— Χτυπᾶτε, ἔκραξεν ἤδη οὗτος.

Πρὸ ἑνὸς λεπτοῦ ἦσαν τεσσαράκοντα ἐναντίον εἴκοσι· ἀλλ' αἱ σφαῖραι τῶν χριστιανῶν μεθοδικῶς βληθεῖσαι εἰς τρεῖς τέσσαρας συνεχεῖς στιγμάς, κατὰ προηγηθεῖσαν παραγγελίαν τοῦ Καπετὰν Γιώργη, δὲν ἠστόχησαν τοῦ ποθουμένου. Τρεῖς κατέπεσαν ὡς κεραυνόπληκτοι. Πέντε ἐξ ἄλλοι βαρέως τραυματισθέντες προὐχώρησαν βήματά τινα μετὰ κόπου, κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα προχωρήσωσιν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἐγκατέλειπεν ἡ δύναμις καὶ ἐδούπουν τὰ ἔνοπλα σώματά των ἐξαπλούμενα πρόμυτα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἔστησαν πρὸς στιγμὴν ἵνα παρατηρήσωσιν ἀλλήλους. Ἠλαττώθησαν κατὰ δέκα, ἀλλὰ δὲν ἐδειλίασαν. Ὀλίγα βήματα ἀκόμη τοὺς χωρίζουσιν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Χριστιανοὶ ἐπλήρουν πυρετωδῶς τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ ἦσαν ἕτοιμοι πάλιν.

— Γλήγορα! φωτιά! ἔκραξεν ὁ Καπετὰν Γιώργης, φοβηθεὶς μὴ τὴν φορὰν ταύτην δὲν προφθάσωσι νὰ πυροβολήσωσιν.

Ἦτο καιρὸς· ὁ ταυτόχρονος οὗτος πυροβολισμὸς ἐξ ἀποστάσεως δέκα βημάτων, τόσον ἦτο θανατηφόρος, ὥστε ἴσοι σχεδὸν πρὸς ἴσους ἠγέρθησαν ἤδη οἱ Χριστιανοὶ κατὰ τῶν προσεγγισάντων, τῶν ἄνωθεν αὐτῶν ἱσταμένων, καὶ ὁρμήσαντες συνεπλάκησαν σῶμα πρὸς σῶμα.

Ἤδη οὐδεὶς διέτασσε πλέον. Τὰ ὅπλα ἀδύνατον νὰ πληρωθῶσι. Λαιλαψ ἐντὸς δάσους, σαρώνων τὰ ξηρὰ τοῦ φθινοπώρου φύλλα, ἦτο ὁ κρότος τῶν βημάτων των. Ὥρμων ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἄλλου, ἡρπάζοντο, ἔκραζον, ἐβλασφήμουν, ἐπάλαιον, κατέπιπτον ἵνα ἐγερθῶσι πάλιν, ἵνα καταπέσωσι διὰ παντός. Ἐδῶ ξιφολόγχαι ἐβυθίζοντο ἐντὸς κυπτούσης ἵνα προφυλαχθῇ κεφαλῆς· ἐκεῖ πλατεῖα μάχαιρα ἤνοιγε πλατυτέραν πληγὴν ἐντὸς καθίδρου δασέος στήθους.

— Γκιαούρηδες! νὰ μᾶς φᾶτε... ἔ!...

— Φάε καὶ τοῦ λόγου σου Μπεκίρ,—καὶ πυροβολισμὸς διὰ πιστολίου ἐν τῷ στόματι διέκοπτε τὸν λόγον τοῦ Τούρκου.

—Δὲν ἔχω μαχαῖρι μπλεό. μὰ νά! Καὶ διὰ τῆς ἀκτηρίδος τοῦ ὅπλου του ὁ παρὰ τὸν πιστολισθέντα ἱστάμενος κατέθραυε τὴν κεφαλὴν τοῦ Μανωλιοῦ.

— Ἄχ, σκύλλοι!

— Βαστᾶτε παιδιά!

— Δὲ ξεκολλᾷ ἡ μπαγιονέτα!

— Μάννα μου! Παναγία μου!

— Ἀμάν Μιχάλη! μὴ μὲ σφάξῃς!

— Πιάστε τον!

— Ἄχου ἡ χέρα μου!

Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ ἐμάχοντο ὡς λέοντες. Ὁ στενὸς κύκλος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχε περιορισθῆ ἡ μάχη, ἐπληρώθη ἤδη πτωμάτων ἢ σωμάτων σπαρασσομένων ἐκ τῶν πόνων καὶ τῆς ἐσχάτης ἀγωνίας.

— Βαστῶ τονε ἀς ἔρθῃ κιανείς!

Τὴν κραυγὴν ἔρριψε Τοῦρκος αἱματόφυρτον ἔχων τὴν ἀκάλυπτον ἐξυρισμένην κεφαλὴν καὶ κρατῶν ἐντὸς τῶν ἀγκαλῶν του οὕτω τὴν Μιχάλην, ὥστε νὰ παραλύῃ πᾶσαν τὴν δύναμίν του.

Εἰς τὴν φωνὴν δύο ὁρμῶσι. Δεκαοκταετὴς Τοῦρκος ἀγγελικῆς καλλονῆς καὶ ἄγριος ἀκατάσχετος ὁ Καπετὰν Γιώργης, κρατῶν μακρὰν αἱμοσταγῆ μάχαιραν, ἣν μόλις ἀπέσπασεν ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἀναγνωρίζονται.

— Χουσεῖν.... ψιθυρίζει τεταραγμένος ὁ Καπετάνιος.

— Σιὸρ Γιωργάκη....

Ἀλλὰ ὁ Χουσεῖν εἶνε δύο βήματα ἔμπρός, προλαβάνει καὶ θέτει πολύκροτον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Μιχάλη.

Ἡ ὑψωθεῖσα μάχαιρα τοῦ Καπετὰν Γιώργη καταπίπτει, πολύκροτον δὲ καὶ ἡ κρατοῦσα αὐτὸ χεὶρ κυλίονται χαμαί.

— Δὲν εἶμαι πλειό Σιόρ-Γιωργάκης, ἀποκρίνεται ὁ Καπετάνιος εἰς τὸν καταπίπτοντα πλησίον τῆς χειρός του νεανίαν.

— Ἐφτὰ ζωαὶς σοῦ χρεωστῶ Καπετάνιο! κράζει ὁ Μιχάλης· λυτρωθεὶς δὲ κύπτει, ἁρπάζει τὸ πολύκροτον καὶ ἐκκενοῦ μίαν σφαῖραν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντιπάλου του. Ἡ χεὶρ του ἐν τούτοις ἀπωλέσασα τὴν δύναμιν ἐκ τῆς φοβερᾶς περιπτύξεως τρέμει.

— Κρίμα στὴ μπάλα!

Ὁ Χουσεὶν λιποψυχῶν ἐκ τοῦ πόνου, ἀναλαμβάνει νέαν δύναμιν εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων τοῦ Καπετὰν Γιώργη.

— Ἐτότες δὲν εἶμαι κι' ἐγὼ Χουσεὶν. Ἡμιεγείρεται καὶ ἐκτείνει μακρὰν μάχαιραν κατὰ τῆς κοιλίας τοῦ Καπετὰν Γιώργη.

Ὁ Μιχάλης βλέπει τὴν κίνησίν του καὶ τὸν σκοπεύει. Βλέπει καὶ ὁ ἀρχηγὸς τὴν καταφερομένην μάχαιραν καὶ ἀποσύρεται ἓν βῆμα, λέγων εἰς τὸν ὑπασπιστήν του.

— Ἄφησέ τονε ..... καὶ σβύσε δυὸ ἀπὸ τσ' ἐφτά.

Ὅλα ταῦτα ἐν μιᾷ στιγμῇ.

Ἀλλ' ἰδοὺ κραυγή.

— Καπετάνιο, τὴν ἔνωσι, βοήθεια!

Στρέφεται· ὁ Γέρω Μαθιὸς ἐπάλαιε πρὸς δύο προσπαθοῦντας νὰ τοῦ ἁρπάσωσι τὴν σημαίαν· ἐδέχθη μίαν, δυό, τρεῖς πληγας χωρὶς νὰ παύσῃ παλαίων. Ὅτε ὅμως ἡ σθένθη τὰς χεῖράς του λυομένας ἔκραξεν.

Ὁρμᾷ ὁ ἀρχηγὸς σπεύδων, διασκελίζει τὰ πτώματα.

Ὁ Γέρω Μαθιὸς κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ ψιθυρίζει ἐκπνέων.

— Καλὰ ὑστερνὰ εἶχα.....

Εἶδε τὴν ἕνωσι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Καπετάνιου.

Καλὰ ὑστερνὰ εἶχε, πράγματι. Ἐν λεπτὸν βραδύτερον ἂν ἔκλειε τὰ ὄμματα θὰ ἀπέθνησκε δυστυχής. Θὰ ἔβλεπε τὸν Καπετὰν Γιώργην φέροντα βιαίως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους, ταλαντευόμενον καὶ πίπτοντα μετὰ τῆς σημαίας.

Ὁ Χουσεὶν εἶχεν ἀκόμη ἐν πιστόλιον εἰς τὴν μέσην του· ἓν μικρὸν κομψὸν πιστόλιον τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχε χαρίσει ἄλλοτε ὁ σύντροφος τοῦ Ἀλῆ ἀγᾶ, τοῦ ἀδελφοῦ του.

***

Ὁ ἥλιος εἶχε κρυβῆ ὄπισθεν τῶν βράχων, ἀλλ' αἱ αἱματηραὶ σκηναὶ ἐρωτίζοντο ἐκ τῶν φλογῶν, αἵτινες ἀπὸ ὥρας λανθάνουσαι ἐν τῷ Μετοχίῳ καὶ μόνον διὰ τοῦ καπνοῦ ἐκδηλούμεναι, διέρρηξαν τὴν ξυλίνην στέγην ἠ ἐξέφευγον ἀπὸ τῶν παραθύρων, ἀφ' ὧν τολύπαι μαύρου καπνοῦ καὶ ὀσμὴ καιομένου ἀχύρου καὶ κνίσσα πτωμάτων ἐξηκοντίζοντο εἰς ἱκανὸν διάστημα.

Αἱ ἐρυθραὶ ἀνταύγειαι, αἱ κινούμεναι λάμψεις παλαίουσαι κατὰ τοῦ ἐπελθόντος σκιόφωτος, ἡ κόπωσις τῶν μαχομένων καὶ ἡ ἐκ τῆς θέας τῶν ἀπολλυμένων συντρόφων των ἀναγεννωμένη ὁρμή των, αἱ κραυγαί, αἱ βροχναὶ ἐνθαρρύνσεις, οἱ βρυχηθμοὶ τῶν τετραυματισμένων, ὁ ρόγχος τῶν ψυχορραγούντων, ὁ ξηρὸς ἦχος τῶν θραυομένων ἐκεῖ πέραν ἐν τῇ πυρκαϊᾷ δοκῶν, ἡ θερμότης καὶ ὁ καπνός, δι' ὧν ἐξίφνης ταχὺ ῥεῦμα ἀνέμου περιέβαλλε τοὺς πάντας, ὅλα συνετέλουν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν ἤδη φοβερώτερον τὸ πεδίον τῆς μάχης.

Ὁ Μιχάλης προσεπάθει νὰ μὴ ἀπωλέσῃ ἐκ τοῦ βλέμματός του τὸν Καπετάνιον καὶ ἀνησύχως τὸν ἐζήτει, ὅτε δὲν τὸν ἔβλεπε. Αὐτός, ὁ κατ' ἐξοχὴν ριψοκίνδυνος, ἐσκέπτετο—ὅταν στιγμιαία ἀνάπαυλα ἡ μᾶλλον μεταβασις ἀπὸ πάλης εἰς πάλην τῷ ἐπέτρεπε νὰ σκεφθῇ—ὅτι ὁ Καπετὰν Γιώργης δὲν ἐφυλάγετο καθόλου, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ φυλαχθῇ ἐκεῖ ἄνθρωπος. Καὶ ἂν ὑπῆρξε μία στιγμὴ δειλίας δ' αὐτόν, αἰτία ταύτης ἦτο εἶδος οὐχὶ φιλίας ἢ σεβασμοῦ ἀλλὰ μητρικῆς στοργῆς, ἣν τὸ πρωτοπαλλήκαρον ἠσθάνετο διὰ τὸν ἀρχηγόν του.

Ἀποσπασθεὶς ἐκ τῶν σιδηρῶν βραχιόνων τοῦ Τούρκου καὶ πυροβολήσας αὐτὸν ἀνεπιτυχῶς πρὶν σώσῃ καὶ αὐτὸς ἅπαξ τὴν ζωὴν τοῦ σωτῆρος του. ἐθύμωσεν ὀλίγον διὰ τὴν χάριν, ἣν οὗτος ἀπένειμεν εἰς τὸν Χουσεὶν καὶ ἔσπευσεν εἰς καταδίωξιν ἄλλου τινὸς διερχομένου. καθ' οὗ νὰ ἐκχύσῃ τὴν ὀργήν του. Τὸν κατέβαλλεν ἤδη, ὅτε ἐναντι μακρὰν εἶδε κλίνουσαν πρὸς τὴν γῆν τὴν σημαίαν, ἣν ἐκράτει ὁ Καπετὰν Γιώργης, τοῦτον δὲ ταλαντευόμενον. Ὥρμησε τότε ἀναμέσον τῶν μαχομένων ἀκατάσχετος. Στάχεις νὰ ἦσαν δὲν θὰ τοὺς παρεμέριζε οὕτω τὸ ἀντιστρόφως παλλόμενον ὅπλον. ὅπερ κενὸν ἤρπασεν ἐκ τῆς γῆς. Λείπνα θὰ ὥρμα ὀλιγώτερον ὁρμητική, ἂν ἐκαλείτο ὑπὸ κινδυνεύοντος σκύμνου της. Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι ἠσθάνθησαν ταραχὴν ἀνεξήγητον.

Ὁ Καπετὰν Γιώργης τρωθεὶς προσεπάθησε νὰ συγκρατήσῃ ἑαυτὸν ὄρθιον, ἀλλ' εἰς μάτην· ἔκλινε τότε ἠρέμα τὸ κλονούμενον σῶμά του πρὸς τάριστερά, ἔτεινε τὴν χεῖρα ἵνα ἐρεισθῇ ἐπ' αὐτῆς καὶ κατέπεσε λιπόθυμος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Αὐτοστιγμεὶ σχεδὸν ὁ βραχὼν τοῦ Μιχάλη εὑρέθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς γῆς. Δύο Τοῦρκοι ἰδόντες τὸ σύμπλεγμα ὡρμῶσι κατ' αὐτοῦ μὲ γυμνὰς τὰς μαχαίρας των. Ὁ Μιχάλης τοὺς βλέπει, ἀνεγείρει ἐν ταῖς ἀγκάλαις του τὸ ἀναίσθητον σῶμα καὶ τρέχει μακρὰν πρὸς τὴν πεδιάδα.

Οἱ Τοῦρκοι τὸν διώκουσι, πλησιάζουσι. Βλέπουσι τὴν σημαίαν, ἥτις κυματίζει σφικτὰ κρατουμένη ἐκ μιᾶς ἄκρας ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ φερομένου μακρὰν καὶ προτιμῶσι ν' ἀποθάνωσι παρὰ νὰ τὴν ἀφήσωσι νὰ φύγῃ· ὁ Μιχάλης ἀκούει τὰ βήματά των προσεγγίζοντα καὶ ὁ φόβος δίδει νέα εἰς τὴν ταχύτητά του πτερά. Νὰ σταθῇ, νὰ κράξῃ, θὰ χάσῃ ἓν βῆμα. Καὶ ποῖος νὰ τὸν ἀκούσῃ; Ὅσοι ἔμειναν εἶνε πιασμένοι ἐκεῖ κάτω.

Ἄσχημα ἔκαμε νὰ φύγῃ· ἄσχημα νὰ μὴ ἁρπάσῃ φεύγων ἕνα μαχαίρι, ἕνα τουφέκι, ἃς ἦτο καὶ ἄδειο...

Αἴφνης ὁλισθαίνει· θάμνος τις ἔκρυπτε βαθὺν χάνδακα· προσπαθεῖ νὰ κρατηθῇ, ἀλλ' ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν· πίπτει, κυλίεται μετὰ τοῦ φορτίου του. Οἱ Τοῦρκοι ἑτοιμάζονται νὰ πηδήσωσι.

—Μή! ἀκουγε λέγει ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον.

Πυροβολισμὸς διακεκομμένος μὲν ἐν ἀρχῇ, ἀλλὰ συνεχὴς κατόπιν καὶ ἀδιάκοπος ἀκούεται ἐκεῖ πέραν ἐκ τοῦ Μετοχίου.

Ἑκατὸν ὅπλα Μαρτίνι ἀποθηκευμένα ἐν αὐτῷ καὶ πλήρη πυριτιδοβολῶν ἐκαίοντο καὶ ἐξεπυροβόλουν.

— Θάνε κι' ἄλλοι Χριστιανοί!

— Νὰ φύγωμε . . .

Καὶ παύουσι τὴν καταδίωξιν, ἵνα ἐπανέλθωσι πρὸς τοὺς συντρόφους των.

— Θάνε κι' ἄλλοι Τοῦρκοι, ψιθυρίζει ἐγειρόμενος ἐκ τῆς πτώσεως ὁ Μιχάλης. Καλὰ εἶν' ἐδῶ ὁ Καπετάνιος, ἡ μπάλα εἶνε στὸν ὦμο· παραστικὰ πράμματα. Θέλει πλύσιμο μὰ πούντο τὸ νερό, λιγάκι δέσιμο, νά, μὲ τὸ μαντήλι... καλὰ εἶνε... καὶ πάμε νὰ 'δοῦμε, ἔχομε δουλειὰ ἀκόμη. Εἶμαι τώρα ἐγὼ στὸ ποδάρι του.

Ἀνελθὼν ἐκ τῆς βάτου διέκρινε τοὺς διώκτας του φεύγοντας· ἰδοὺ στιγμὴ νὰ τοὺς διώξῃ καὶ αὐτός! Ὤ, ἂν εἶχεν ἓν ὅπλον. Ἁρπάζει δύο πέτρας μεγέθους κεφαλῆς, αἵτινες ἐλεύκαζον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς χλόης καὶ τρέχει...

***

Οἱ μαχόμενοι Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι — ἐμάχοντο οἱ πλεῖστοι μὲ τὰς χεῖρας, μὲ τοὺς ὀδόντας ἤδη — ἀκούσαντες τοὺς πυροβολισμοὺς ἔστησαν σιγῶντες. Ἐκ τοῦ Μετοχίου, πρὸς ὃ ἐστράφησαν, οὐδὲν ἐφαίνετο. Ἀλλ' ἡ ἠχὼ ἀντιθέτως ἐπαναλαμβάνει τὸν πυροβολισμόν. Οἱ Τοῦρκοι βλέπουσι δύο ἰδικούς των διωκομένους καὶ τρέπονται ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἀκόμη, πέντε ἢ ἕξ, πρὸς τὸ στενὸν τοῦ Μετοχίου.

—Ζήτω ἡ Ἕνωσις! κράζει ὁ Μιχάλης φθάνων. Ἐφοβηθήκανε τοὺς ἀπατούς τως! Ὁ Καπετὰν Γιώργης ἔπαιξε τῆς μπαλωθιαὶς μὲ τὴν φωτιὰ ποῦ ἔβαλε.

— Ὁ Καπετάνιος; Ὁ Καπετὰν Γιώργης; ἐρωτῶσι μιᾷ φωνῇ ἐξ στόματος.

— Καλὰ εἶνε. Ἐκεῖ στὸ βάτο τὸν ἔβαλα. Νὰ 'δοῦμε πρῶτα γιὰ τοὺς λαβωμένους. Ξανοίξετε καλὰ γιατὶ ὁποιος κοιμηθῇ ἐπαδά, δὲν ξημερώνεται. Καλὰ ποῦ φεύγει τὸ Μετόχι...

Οἱ πληγωμένοι ἦσαν ἕξ. Ἴσοι ἀκριβῶς πρὸς τοὺς νεκροὺς· ἴσοι πρὸς τοὺς διακόψαντας τὴν μάχην. Τοὺς ἐζήτησαν, τοὺς ἀνεκάλυψαν, τοὺς ἤγειρον ἐπὶ τῶν ὤμων των καὶ ἀγέμενον τὸν Μιχάλην νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ.

— Τραβήξετε ἴσα καὶ ἐφτάξα. Ἐγὼ θὰ μαζώξω ὅσα ἅρματα μπορέσω. Ἀλλιῶς πῶς θὰ πιάσωμε αὔριο δουλειά;

Ἔπειτα ὡσεὶ ὁμιλῶν καθ' ἑαυτόν.

— Ἔξε ἐχάσαμε..... μὰ ἐφάγαμε ἀπάνω ἀπὸ σαράντα ..... Ἄς ἐδῶ! προσέθηκε δεικνύων τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστρωμένα πτώματα. Ἂς εἶνε καλὰ ὁ Καπετὰν Γιώργης. Μωρὲ νὰ γενούμουνε κι' ἐγὼ ἑτσὰ Καπετά .....

Ἄχ.....

Δὲν εἶπεν ἄλλην λέξιν. Ἠσθάνθη κτύπον εἰς τὰ νῶτα, ῥῖγος, ἐτινάχθη, ἐστράφη καὶ κατέπεσε κρατῶν πυγμένον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τὸν μονόχειρα Χουσεὶν, ὑπὸ τῆς πλατείας μαχαίρας τοῦ ὁποίου εἶχε διαπερασθῆ.

(Ἔπειται συνέχεια).

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ.

ΟΙ ΛΟΓΧΟΦΟΡΟΙ

(Καταγωγὴ καὶ Ἱστορία)

Οἱ Γερμανοὶ διετήρησαν εἰς μέρος τοῦ ἱππικοῦ των τὴν χρῆσιν τῆς λόγχης ἐγκαταλειφθείσης παρὰ τῶν Γάλλων ἀπὸ τοῦ 1871, ἀλλ' ἐσχάτως πρόκειται καὶ εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν νὰ εἰσαχθῶσιν ἐκ νέου οἱ λογχοφόροι.

Οἱ λογχοφόροι δὲν εἶνε, ὡς δύναταί τις νὰ πιστεύσῃ, οἱ ἄμεσοι ἀπόγονοι τῶν κεκαλυμμένων διὰ σιδήρου ἀρχαίων ἱππότων, οἵτινες, κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ μεσαιῶνος, ἐμάχοντο μόνον μετὰ τῆς λόγχης· πρὸ πολλοῦ τὸ ὅπλον τοῦτο, ἐν ἀρχῇ ἀποκλειστικῶς ἀνῆκον εἰς τοὺς εὐπατρίδας, εἶχε περιπέσῃ εἰς ἀχρηστίαν, ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας Φριδερίκος ὁ Μέγας, ἐκπληχθεὶς ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς προσέφερεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας στράτευμα ἱππέων ταρτάρων, διατελοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ μαχόμενον μετὰ μακρῶν ἀσιατικῶν λογχῶν, ἐφωδιασμένων, κατὰ τὸ τουρκικὸν ἔθος, δι' ἐπισείοντος ζωηροῦ χρώματος, ἀπεφάσισε νὰ προσθέσῃ εἰς τὸν πρωσικὸν στρατὸν ἱππεῖς ὡπλισμένους κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Ἀσιανῶν τούτων.

Διετήρησε δὲ τὸ ταρταρικὸν ὄνομα «Οὐλάνοι» καὶ τὸ παράδειγμά του ἠκολούθησε μετ' ὀλίγον καὶ ἡ αὐστριακὴ κυβέρνησις, ὀργανώσασα τρεῖς ἱππαρχίας ἱππικοῦ ὡπλισμένου διὰ λογχῶν.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο δοκιμή τις ὀργανισμοῦ τοιούτου εἴδους ἱππικοῦ, ἐπιχειρηθεῖσα παρὰ τοῦ στρατάρχου τῆς Σαξωνίας, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος.

Βραδύτερον δέ, κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Ἐπαναστάσεως, οἱ Πρῶσοι καὶ Αὐστριακοὶ οὐλάνοι, ὡς καὶ οἱ κοζάκοι τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ, ἐφάνησαν εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ γαλλικοῦ ἱππικοῦ ὡς ἐπικίνδυνοι ἀντίπαλοι, καὶ ἐγένετο λόγος ὅπως σχηματισθῶσι, κατὰ τὸ πρότυπον αὐτῶν, ἱππαρχίαι δυνάμεναι νὰ προσενέγκωσι τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας. Ἡ 3η δὲ ἱππαρχία τῶν οὐσσάρων ἐπαρουσιάσθη μάλιστα μετὰ λογχῶν ἐν τινι ἐπιθεωρήσει γενομένῃ παρὰ τοῦ Πρώτου Ὑπάτου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἱπποδρόμου. Ἐν τούτοις μόνον μετὰ τὴν κατοχὴν τῆς Πολωνίας, τὸ 1807, τὸ ἱππικὸν τῆς λεγεῶνος τοῦ Βιστούλα, πολωνικοῦ στρατεύματος ἀποσταλέντος εἰς Ἱσπανίαν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως, ὡπλίσθη διὰ τῆς λόγχης, ὅπλου ἐθνικοῦ καὶ δημοτικοῦ ἐν Πολωνίᾳ. Οἱ λογχοφόροι, λέγει ὁ στρατηγὸς Θουμᾶς, παρ' οὗ ἐρανιζόμεθα τὰς λεπτομερείας ταύτας, ἀπέκτησαν ταχέως φήμην τόλμης καὶ ἀφοβίας ἄνευ ἀμίλλης· ὁδηγούμενοι παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Λεφέβρ-Δινουέττ, κατέστησαν ἐπίφοβοι ὑπὲρ πάντας εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς ἐπαναστάτας καὶ ἐγένοντο μετ' ὀλίγον ὁ τρόμος τῆς χώρας.

Ἕτερον δὲ πολωνικὸν σῶμα, μὴ ὡπλισμένον τοῦτο διὰ λογχῶν καὶ συγκείμενον ἐκ νεανιῶν ἀγηκόντων εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν, ἐσχηματίσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ προσεκολλήθη εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν φρουρὰν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐλαφροὶ ἱππεῖς»· περὶ τῆς ἱππαρχίας ταύτης ἀναφέρεται ἡ ἀκόλουθος ἡρωϊκὴ πρᾶξις:

Εἰς τὴν μάχην τῆς Βαγράμης ἐπελάσαντες κατ' αὐστριακῶν οὐλάνων οἱ ἐλαφροὶ ἱππεῖς ἥρπασαν τὰ ὅπλα τῶν ἀντιπάλων των, τὰ ἔστρεψαν κατ' αὐτῶν καὶ τὰ μετεχειρίσθησαν τόσῳ καλῶς, ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων, ἔκθαμβος ἐκ τοῦ θεάματος τούτου, ἀπεφάσισε πάραυτα νὰ τοῖς διατηρήσῃ τὸ ὅπλον, οὐτινος ἐποιήσαντο τόσῳ καλὴν χρῆσιν.

— Ἀφοῦ ἐκυρίευσαν τὰς λόγχας, ἃς τὰς διατηρήσωσιν, εἶπε.

Τὸν Αὔγουστον δὲ τοῦ 1809, πράγματι οἱ ἐλαφροὶ ἱππεῖς τῆς φρουρᾶς ἔλαβον λόγχας καὶ 15 ἡμέραι ἤρκεσαν, ὅπως ἐντελῶς ἐξασκηθῶσι περὶ τὸν χειρισμὸν τοῦ ὅπλου τούτου, θεωρουμένου ὡς δυσχειρίστου.

Οἱ ἄθλοι τῶν λογχοφόρων τοῦ Βιστούλα καὶ τῶν αὐτοσχεδίων λογχοφόρων τῆς Βαγράμης, ἐξακολουθούντων τὰ κατορθώματά των, ἔπεισαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ σχηματίσῃ δέκα νέας ἱππαρχίας τοῦ ὅπλου τούτου, ὧν μία, προσκολληθεῖσα εἰς τὴν φρουράν, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν «ἐρυθρῶν λογχοφόρων» ἕνεκα τοῦ χρώματος τῆς στολῆς των.

Οἱ λογχοφόροι διεκρίθησαν εἰς πολλὰς περιστάσεις κατὰ τὰς ἐκστρατείας τοῦ 1812, 1813 καὶ 1814.

Παρατίθεμεν δὲ τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν μεταξὺ τῶν πολλῶν, ὡς παρουσιάζουσαν προηγούμενον παράδειγμα τῆς ὠφελείας, ἣν δύναται νὰ παράσχῃ ὁ μικτὸς ὀργανισμός, περὶ οὗ γίγνεται λόγος σήμερον.

Εἰς τὴν μάχην τῆς Δρέσδης, τὴν 27 Αὐγούστου 1813, οἱ θωρακοφόροι τοῦ σώματος τοῦ Λατοὺρ-Μωβοὺρ ἐπέλασαν ἐπανειλημμένως κατὰ τῶν αὐστριακῶν τετραγώνων, χωρὶς νὰ δυνηθῶσι νὰ τὰ διαρρήξωσι. Συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ ἐπαναρχίσωσι τὴν ἐπέλασιν, ἀλλὰ νὰ προηγηθῶσι τῶν θωρακοφόρων οἱ πεντήκοντα λογχοφόροι τῆς συνοδείας τοῦ στρατηγοῦ Λατοὺρ-Μωβούρ. Ἤνοιξαν δ' οὗτοι ρωγμήν, εἰς ἣν εἰσώρμησαν οἱ θωρακοφόροι, τὸ τετράγωνον ἠλώθη καὶ ἐσπαθίσθη. Πολλὰ δ' ἕτερα ὑπέστησαν τὴν αὐτὴν τύχην καὶ ἅπαν τὸ ἀριστερὸν κέρας τῶν αὐστριακῶν κατεστράφη ἐντελῶς παρὰ τοῦ ἱππικοῦ τοῦ Μυρά, χάρις εἰς τὴν χρῆσιν τῆς μεθόδου ταύτης.

Ἡ ὡραιοτέρα σελὶς τῶν λογχοφόρων βεβαίως εἶνε ἡ ἐκστρατεία τοῦ 1815. Τὴν 17 Ἰουνίου 1815, ἡ ταξιαρχία τῶν λογχοφόρων διοικουμένη παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Κολβέρ, ἀποτελοῦσα ἐμπροσθοφυλακὴν εἰς τὴν πρὸς τὸ Βατερλὼ πορείαν, συνεπλάκη μετὰ τῶν Ἄγγλων Οὐσσάρων τόσῳ λαμπρῶς, ὥστε κατέπεισε τὸ ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον νὰ σχηματίσῃ, μετὰ τὸν πόλεμον, ἱππαρχίας λογχοφόρων. Τὴν ἐπαύριον 18 Ἰουνίου, ἡ 4η ἱππαρχία τῶν λογχοφόρων, διοικουμένη παρὰ τοῦ συνταγματάρχου Βρῶ, κατέστρεψε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς Ἄγγλους δραγόνους τοῦ Πομουβοῦ, ἀληθὲς ἱππικὸν ἐπιλέκτων, ὅπερ εἶχε διασπείρει τὴν ἀταξίαν εἰς τὰς φάλαγγας πεζικοῦ τοῦ Δρουὲ Δερλοῦ. Ὁ στρατηγὸς Πομουβοῦ ἀνετράπη καὶ διεπεράσθη δι' ἑπτὰ λογχισμῶν. Ἐκ τῶν τριῶν δὲ συνταγματαρχῶν τῆς ἱππαρχίας, δύω ἐφονεύθησαν. Ἑξακόσιοι δὲ λογχοφόροι ἐκ τῶν χιλίων διακοσίων ἔκειντο νεκροί.

Μετὰ τὴν τρομερὰν ταύτην ἐκστρατείαν, αἱ ἱππαρχίαι τῶν λογχοφόρων κατηργήθησαν, μία δὲ μόνη ἱππαρχία διετηρήθη ἐν τῇ βασιλικῇ φρουρᾷ. Τὸ κοινὸν δὲ διετείνετο, ὅτι ἡ κατάργησις αὕτη ἐγένετο συνεπείᾳ μυστικοῦ ἄρθρου τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815· ὑπόθεσις ἄνευ τῆς ἐλαχίστης βάσεως, βεβαίως, ἀλλ' ἥτις δεικνύει εἰς ποῖον ὕψος εἶχον τεθῆ οἱ λογχοφόροι εἰς τὴν κοινὴν γνώμην.

Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος ἤξευρε πόσον ἐκολάκευε τὸ ἐθνικὸν φρόνημα ὅταν, τὸ 1830, ἐπανίδρυσε τοὺς λογχοφόρους, παρέσχεν αὐτοῖς πολυτελῆ ἐρυθρὰν στολὴν καὶ ἔθεικεν ὡς συνταγματάρχην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πρώτης ἱππαρχίας τὸν υἱόν του, τὸν Δοῦκα τοῦ Νεμούρ.

Ν. Κ. ΓΟΥΛΙΜΗΣ

Λοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ.

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

(Εἰκών)

Κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει Δ..... διαμονήν μου, ἐγνώρισα ἰδιότροπόν τινα, ὀνομαζόμενον Εὐστάθιον Λοριώ, ἄνδρα τεσσαρακοντούτην, φαιδρόν, ροδόχρουν, ξανθόν, ὀλίγον σωματώδη, μεσαίου ἀναστήματος, μὲ κεφαλὴν μεγάλην καὶ μέτωπον ἐπίμηκες, ῥῖνα σωκρατικὴν καὶ ὀφθαλμοὺς κυανοῦς. Ἐπάγγελμα εἶχε τὸ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ δικαστοῦ· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐργασία του τῷ ἄφινε πολλὰς διαθεσίμους ὥρας, ἠτὸ δὲ καὶ κάτοχος περιουσίας, ἐνωρὶς κατελήφθη ὑπὸ τῆς μανίας τοῦ συλλέγειν. Συνέλεγεν ὀλίγον ἐξ ὅλων: βιβλία σπάνια, νομίσματα, γαλλορωμαϊκὰ ἀγγεῖα· ἠτο μέλος ἀρχαιολογικοῦ τινος συλλόγου, εἰς ὃν ἐπέστελλεν ἐνθουσιώδεις καὶ σχολιοτενεῖς διατριβὰς περὶ ἑκάστης ἀνακαλύψεώς του.

Ὡς πολλοὶ ἀρχαιολόγοι, ἠτο ἁπλοῦς καὶ εὔπιστος, ἀληθῶς παιδίον, ὡς πρὸς τὰς ἀρχαιότητάς του· ἐπὶ τῇ θέᾳ θραύσματος λαγήνου ἢ οἱουδήποτε παλαιοῦ σιδήρου, ἡ φαντασία του ἔπλαττε θαυμασίας ἱστορίας, ἃς ἐπίστευεν. Εὑρίσκων, π. χ. παρά τινι μεταπωλητῇ, ἄμορφον προσωπίδα ἐκ σφυρηλατημένου σιδήρου, φέρουσαν τρεῖς ὀπὰς ἐν τῇ θέσει τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπείθετο ὅτι κατεῖχε τὸ ἀληθὲς σιδηροῦν προσωπεῖον, τὸ χρησιμεῦσαν ὅπως ἀποκρύψῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μυστηριώδους αἰχμαλώτου τῶν νήσων τῆς Ἁγίας Μαργαρίτας καὶ τῆς Βαστίλλης. Παρ' ὀλίγον νὰ τὰ χαλάσωμεν, διότι ἐπιδεξίως ἀνέφερον αὐτῷ, ὅτι, κατὰ τὰς αὐθεντικὰς ἐκθέσεις, τὸ περίφημον σιδηροῦν προσωπεῖον ἠτο ἐκ μαύρου βελούδου, καὶ ὅτι, ἐὰν ἠτο σιδηροῦν, βεβαίως θὰ εὕρισκον διὰ τόσῳ διάσημον αἰχμάλωτον κάτι λεπτότερον καὶ σύμμορφον, ἀφοῦ κατὰ τὸν XVII αἰῶνα, ἐπεξεργάζοντο θαυμασίως τὸν σίδηρον.....

Ἂν καὶ νυμφευμένος, ὁ Εὐστάθιος Λοριὼ δὲν εἶχε τέκνα. Ἡ σύζυγός του ἦτο ὡραία μελαγχροινὴ εἰκοσιοκταετίς, καλοκαμωμένη, ζωηρά, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐξαισίους καὶ χεῖλη κοράλλινα.

Μεγαλοπρεπής, φίλη τῶν διασκεδάσεων, ἐστενοχωρεῖτο ἐντῷ σιωπηλῷ οἴκῳ τῆς συνοικίας τῶν Γραιγέτ, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της ἐσώρευε τὰς συλλογάς του καὶ ἐν ᾧ δὲν ἐδέχετο παρὰ γέροντάς τινας ἀρχαιολόγους, καὶ νεαρόν τινα δικηγόρον, φίλον τοῦ Λοριώ, ἐραστὴν καὶ αὐτὸν τῶν παλαιῶν βιβλίων. Ὁ ἄγαμος οὗτος δικηγόρος, καλούμενος Φρειδερίκος Σιμοννέ, ἂν καὶ τριακονταετής, ἐθεωρεῖτο ὁ ἀετὸς τοῦ δικαστηρίου τῆς Δ.... Ἐγὼ νομίζω, ὅτι ἦτο μᾶλλον ὁ ἀλέκτωρ, διότι εἶχε λαμπρὸν ἀνάστημα καὶ γλῶσσαν θελκτικήν· ἐν ἄλλοις λόγοις, ὁ δεχόμενος αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸν νοῦν του, τὰ μάτια του τέσσαρα. Συχνάκις ἐλάμβανε βιβλία ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Λοριώ, τὸ δ' ἑσπέρας, καθ' ὃ εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸν γνωρίσω, ἐπανέφερεν εἰς τὸν φίλον του ὡραῖον ἀντίτυπον τῆς Δάφνης καὶ Χλόης, δεδεμένον δι' ἐρυθροῦ μαροκινοῦ, καὶ περιέχον εἰκόνας τοῦ Régent.

— Ἰδέ, μὲ εἶπε μεθ' ὑπερηφανείας ὁ Εὐστάθιος Λοριὼ τείνων μοι τὸν τόμον, ἰδοὺ ἀπανιώτατον βιβλίον προερχόμενον ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ κ. d' Armocies, εὐγενοῦς ἐκ Λωρραίνης, φυλακισθέντος κατὰ τὴν Τρομοκρατίαν καὶ καταδικασθέντος εἰς θάνατον καὶ ὃν διέσωσεν ἡ παλλακίς αὐτοῦ, πλούτριά τις, ἐπιτυχοῦσα νὰ τὸν φυγαδεύσῃ τῆς φυλακῆς τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας τῆς ὁριοθείσης πρὸς καρατόμησίν του. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἠγόρασα σχεδὸν διὰ τίποτε κατὰ τὴν πώλησιν τῶν ἐπίπλων τῆς θυγατρὸς τῆς γυναικός, ἥτις ἔσωσε τὸν d'Armocies.

Φυλλομετρῶν τὸν τόμον, παρετήρησα παράδοξόν τινα λεπτομέρειαν: Ἐν πολλαῖς σελίσι, κάτωθεν τῶν γραμμάτων ἐσύροντο γραμμαὶ ἢ σημεῖα μικρά, τὰ μὲν δι' ἐρυθρᾶς, τὰ δὲ διά τινος ὑποκιτρίνου μελάνης μόλις καταφανοῦς.

— Παράδοξον πρᾶγμα, ἐψιθύρισα· παρετηρήσατε ποτὲ τὴν λεπτομέρειαν ταύτην τοῦ ἀντιτύπου σας; ἠρώτησα τὸν Λοριὼ δεικνύων αὐτῷ τὰς σημειουμένας σελίδας.

Ταὐτοχρόνως, ἐγείρας τὴν κεφαλήν, ἐξεπλάγην ἐκ τῆς ἀνησύχου καὶ ἐπτοημένης ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τοῦ δικηγόρου· στρέψας δὲ πρὸς τὴν κυρίαν Λοριὼ παρετήρησα, ὅτι ἐπὶ τῆς ὡραίας μορφῆς της ἀντανακλᾶτο, ὡς ἐν καθρέπτῃ, ἡ ἔκπληξις τοῦ Φριδερίκου Σιμοννέ.

Ὁ Λοριώ, οὐδὲν παρετήρησε· ἀλλὰ κύψας τοὺς ὀφθαλμούς, ἐφυλλομέτρα τὰς σελίδας ψιθυρίζων:

— Μάλιστα, παράδοξον, ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον εἶνε, ὅτι ἡ λεπτομέρεια αὕτη διέλαθε μέχρι σήμερον τὴν προσοχήν μου... Σύ, Σιμοννέ, τὸ παρετήρησες;

— Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ δικηγόρος ἐρυθριῶν, δὲν ἐπρόσεξα.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ νεαρὰ γυνὴ δὲν ἔλεγε λέξιν, καὶ κλινουσα πρὸς τὴν ἑστίαν, ἀνεκάτονε νευρικῶς τὰ δαυλία.

— Δὲν ἐπρόσεξας! ἐκραζεν ὁ Λοριὼ ὀργίλως· ἐγὼ νομίζω ὅτι ἐν αὐτῷ ὑποκρύπτεται αἴνιγμά τι ἱστορικὸν σπουδαιότατον, μυστηριώδης γλῶσσα, ἧς θὰ ἀνεύρω τὴν κλεῖδα..... θὰ ἴδητε, θὰ ἴδητε!

Καὶ ἔτριβε τὰς χεῖράς του.

*

Μετά τινας ἡμέρας, συνήντησα τὸν Λοριώ, ὅστις μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἁρμηνικότητος, λαβών με ἀπὸ τοῦ βραχίονος:

— Ἀγαπητέ μου, μοὶ εἶπε, εὑρίσκομαι ἐπὶ τὰ ἴχνη, μετ' ὀλίγον δὲ θὰ ἔχω τὴν κλεῖδα!.... Ἰδοὺ τί ἀνεκάλυψα ἕως τώρα (καὶ ἐξῆγε τοῦ θυλακίου του τὸ ἀντίτυπον τῆς Δάφνης καὶ Χλόης). Ἐνπρώτοις ἐξηκολούθησεν ἀνοίγων αὐτό, παρατηρήσατε ὅτι αἱ γραμμαὶ εἰσι πάντοτε δι' ὑποκιτρίνου μελάνης, τὰ δὲ σημεῖα δι' ἐρυθρᾶς. Φαίνεται ὡς εἰ ἀνταπεκρίνοντο. Καταφανὲς ὅτι ὁ d' Armocies εἶχε τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν τῇ φυλακῇ· ἡ παλλακίς του τὸν ἐπεσκέπτετο ὁτὲ μὲν λαμβάνουσα ὁτὲ δ' ἐπαναφέρουσα τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν εἰς τοὺς δύο ἐραστὰς ὡς μέσον μυστικῆς ἀλληλογραφίας..... Βλέπετε ἡ ἐξήγησίς μου δὲν εἶνε ἀρκετὰ εὐφυής;..... Δὲν εὗρον ἀκόμη τὴν κλεῖδα τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπομονὴν θὰ τὸ κατορθώσω!

— Δύνασθε νὰ μοῦ δανείσητε τὸ βιβλίον ἐπὶ δύο ἡμέρας; τὸν ἠρώτησα· ἐσπούδασα ὀλίγον τὴν κρυπτογραφικὴν καὶ ἴσως δυνηθῶ νὰ σᾶς βοηθήσω.

Συγκατετέθη καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον! Δὲν ἐχρειάσθην νὰ μελετήσω πολὺ ὅπως ἀνακαλύψω, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν δύο ἀλληλογραφούντων μέσον ἦτο ἁπλούστατον.

Ἐχρησιμοποίησαν τοὺς χαρακτῆρας τοῦ κειμένου διαφυλάξαντες τὴν συνήθη αὐτῶν ἀξίαν· ἤρκει μόνον νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὰ γράμματα αἱ γραμμαὶ ἢ τὰ σημεῖα, ὅπως σχηματίσωσι τὰς φράσεις. Ἡ πρώτη ἣν ἀνέγνωσα ἦτο αὕτη: «αὔριον εἰς τὰς δύο θὰ μεταβῇ εἰς τὸ δικαστήριον· ἔλθέ, οὐδεὶς θὰ μᾶς διαταράξῃ.» Πρὸς τὴν φράσιν ταύτην τὰ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης σημεῖα, ἀπήντων: «Σύμφωνοι, εἰς τὰς δύο, σὲ καταφιλῶ.» Ὡς βλέπετε, ἡ ὑπόθεσις, ἣν ἔκαμον συνεφώνει πληρέστατα μετὰ τῆς τοῦ Λοριώ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τῶν προσώπων.

*

Τὴν ἐπαύριον λαβὼν τὸ βιβλίον μετέβην παρὰ τῷ Λοριώ, καθ' ἣν ὥραν ἐγνώριζον ὅτι θὰ εὕρισκον τὴν κυρίαν. Ἦτο μόνη, πρὸ ὡραίου πυρός, ὁ δὲ Λοριὼ εἰργάζετο ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του.

— Ἀνεκάλυψα, τῇ εἶπον χαμηλῇ τῇ φωνῇ, τὴν περίφημον κρυπτογραφικὴν ἀλληλογραφίαν.

Δὲν ἐκινήθη.

— Λοιπόν, ἐψιθύρισε ῥίπτουσά μοι βλέμμα διαπεραστικόν, ἂς ἴδωμεν τὸ βιβλίον.

Τῇ τὸ ἔδωσα, ἀμέσως δὲ διὰ κινήσεως βιαίας, ἔρριψε τὸ βιβλίον εἰς τὴν ἑστίαν.

— Σιωπή! προσέθηκε δι' ὕψους ὑπεροπτικοῦ· εἴσθε εὐγενής, κύριε· τὸ πᾶν ἂς γίνῃ μεταξύ μας!

Ἐνῷ ἐκπλήκτος ἐθεώρουν καιόμενον τὸ βιβλίον, αὕτη ὑπεδαύλιζε τὸ πῦρ. Ὅτε τὸ ἀτυχὲς βιβλίον ἀπετεφρώθη, ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς:

— Θεέ μου;.... τί δυσπύχημα, τί θὰ εἴπῃ ὁ Εὐστάθιος!... Γλήγορα, κύριε, γλήγορα, νερόν!

Ἐπὶ τῇ ἐκφωνήσει ταύτῃ ἔδραμεν ὁ Λοριώ.

— Τί τρέχει;

— Δυστύχημα, φίλε μου!... Ὁ κύριος ἔθετο ἀπροσέκτως τὸ βιβλίον ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς ἕδρας μου· χωρὶς νὰ προσέξω ἔκαμα κίνησίν τινα, καὶ τὸ βιβλίον ἔπεσεν εἰς τὸ πῦρ· ἐπειδὴ δὲ συνομιλοῦντες εἴχομεν τὴν ῥάχιν ἐστραμμένην πρὸς τὴν ἑστίαν, δὲν τὸ ἠννοήσαμεν ἢ ἀργά.

*

Ὁ Εὐστάθιος, παραζαλισθείς, ἐδράξατο τῆς πυράγρας, καὶ λαβὼν τὸ ἀποτεφρωθὲν βιβλίον, τὸ ἐβύθισε εἰς λάγηνον ὕδατος. Ὅταν ὅμως τὸ ἐξέβαλεν, ἡ Δάφνη καὶ ἡ Χλόη ἀπετέλουν σωρὸν μαύρης ὕλης.

— Τί κρίμα! ὑπετονθόρησεν ὁ Λοριώ. Δὲν λυποῦμαι τόσον διὰ τὸ βιβλίον, ὅσον διὰ τὰ καταστραφέντα ὑπὸ τοῦ πυρὸς γράμματα.... Διότι ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἐν αὐτοῖς ὑπεκρύπτετο σπουδαιότατον αἴνιγμα, ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ ὁποίου εὑρισκόμην!

(Μτφρ. Α. Κ.) ANDRÉ THEURIET

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΒΛΑ

Ο ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ

Ἢ

Η ΤΠΟ ΔΟΚΙΜΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

(Κωμῳδία μονόπρακτος)

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΚΛΕΡΑΝΣ, ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, πάντοτε κεκρυμμένος.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Στάσου, Ἄννα! Δὲν μ' ἀκούει. Ἄλλως τε δὲν βλέπω καὶ κανένα κίνδυνον εἰς αὐτὴν τὴν συνέντευξιν. Δὲν εἶμαι πάντοτε κυρία τῶν αἰσθημάτων μου; Τώρα ποῦ εἶμαι μόνη, ἂς μελετήσω.... Ὦ, ἔξοχε φίλε μου! Εἶμαι ἀξία τάχα νὰ εἶμαι τὸ ἀντικείμενον τῶν ὑπερτάτων σκέψεών σου! (*προχωρεῖ πρός τινα τράπεζαν ἔνα λάθη τὸ μέρος της, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ Σαικσπεῖρος ἐξερχόμενος τῆς κρύπτης του ἐμφανίζεται εἰς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου*).

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἀφοῦ προξενήσῃ ὀλίγην ταραχὴν εἰς τὴν θύραν*. — Συγγνώμην, ἀγαπητὴ Κλεράνς, ἐὰν εἰσέρχωμαι τόσον ἀποτόμως.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Πῶς! Σύ;... Ὦ! πόσον εὐτυχὴς εἶμαι, ποῦ σὲ βλέπω!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *εἰρωνικῶς*. — Εἶσαι εὐτυχὴς ποῦ μὲ βλέπεις! Ὦ! τὸ πιστεύω!... (*ἰδίᾳ*). Ἂς πνίξω τὸν θυμόν μου ἀφοῦ ὁ ἀνταραστὴς δὲν μὲ προσβάλλει!... — Ἔχεις λοιπὸν αἴσθημά τι;...

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Οὐδεὶς περισσότερον ἐμοῦ ἐνδιαφέρεται δι' ἐσέ, διὰ τὴν δόξαν σου... Ἀλλήθεια, ἐργάζεσαι πάντοτε εἰς τὸν *Ὀθέλλον* σου; Τί ὡραῖος γαρακτήρ! πόσον ζηλότυπος εἶνε! Ποῦ εἶσαι τώρα;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Εἶμαι.... εἶμαι... εἰς τὴν τετάρτην πρᾶξιν.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Εἰς τὴν τετάρτην πρᾶξιν! Ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὸ σχέδιόν σου, εἶσαι εἰς τὴν ὡραίαν ἐκείνην σκηνὴν τῆς ζηλοτυπίας, περὶ ἧς τοσάκις μοὶ ὡμίλησες.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ἔστω! σ' αὐτὴν ἐργάζομαι κάθε μέρα. Ἀλλὰ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἂς ἀφήσωμε τὴν τραγῳδία μου!...

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Φαίνεσαι τεταραγμένος... τὰ μάτια σου καίνε, τὰ χείλη σου τρέμουν...

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *λίαν συγκεκινημένος*. — Νομίζεις! Ὄχι, δὲν εἶνε τίποτε, ποτὲ δὲν ἤμην εὐτυχέστερος.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἀδύνατον, κάτι ἔχεις.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Τοὐναντίον πρέπει νὰ εἶμαι κατευχαριστημένος. Ἀνεκάλυψα κάτι τι τὸ ὁποῖον μὲ ἐνδιαφέρει πάρα πολύ.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Τόσον τὸ καλήτερον!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ἄ! λὲς τόσον τὸ καλήτερον!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἀναμφιβόλως. Ἐὰν εἶνε τίποτε τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὴν εὐτυχίαν σου, πρέπει νὰ χαίρω... Καὶ ποῖον εἶνε αὐτὸ τὸ μεγάλο πρᾶγμα;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ἀλλ' εἶνε... (*ἰδίᾳ*). Ἂς βροῦμε κανένα ψέμα.... Περίμενε ἀγαπητὴ Κλεράνς μου, θὰ στὸ πῶ ἐλεύθερα. Συνήντησα σήμερον νέον τι πρόσωπον προωρισμένον διὰ τὸ θέατρον.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Καμμίαν νέαν;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ὡραίαν ὡς ἄγγελον!.... ἔχει τόσην ἔκφρασιν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν, τόσην εὐγένειαν εἰς τὰ χαρακτηριστικά....

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Καὶ ὑπόσχεται;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Τὴν μεγαλητέραν ἐπιτυχίαν!.... ἡ ἀπαγγελία της εἶνε καθαρά, ἡ φωνή της μεταλλική, τὸ βάδισμά της εὐγενές, σοβαρόν, μεγαλοπρεπές...

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Χαίρω.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*. — Δυσσᾷ.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Καὶ ὑπὸ ποίας παραδόξους περιστάσεις εὗρες τὸν φοίνικα αὐτόν;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Δὲν εἶνε ἀκόμη φοῖνιξ, ἀλλὰ δύναται νὰ γίνῃ. Οἱ μεγαλήτεροι ἄρχοντες ἐνδιαφέρονται δι' αὐτόν.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ὡραία σύστασις πρὸ τοῦ καινοῦ!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Μ' ἐπεφόρτισαν νὰ τῇ δώσω μέρη τινά.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὑποκρίνομαι ἴσως;.. Καὶ δὲν ἠδυνήθης ν' ἀρνηθῆς.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Αἱ παρακλήσεις πολλάκις εἶνε διαταγαί· καὶ ἤμην εἰς τοιαύτην θέσιν...

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ὥστε νὰ δεχθῇς τὰ πάντα... Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μερῶν, ἅτινα θὰ τῆς δώσῃς, σὲ παρακαλῶ νὰ προσθέσῃς καὶ τὸ μέρος μου εἰς τὸν *Ριχάρδον Γ'*.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ἔλα δά! ἀστειεύεσαι· τί, ἔχομεν καὶ ζηλεμ....

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Μὲ προσβάλλεις.... Δὲν τὴν ἐγνώρασα ἀκόμη καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ τὴν γνωρίσω ποτέ.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*. — Ἠθοποιὸς καὶ οὐχὶ ζηλότυπος!

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Τί λές;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Λέγω ὅτι γνωρίζω πολὺ τὰ συμφέροντά μου, ὥστε νὰ μὴ ἀφήσω τὰ ἔργα μου ἄνευ σοῦ, ἥτις εἶσαι ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς ἐπιτυχίας των.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Σαικσπεῖρε! προσποιεῖσαι περισσοτέραν μετριοφροσύνην ἀπ' ὅσην ἔχεις. Ἠξεύρεις πολὺ καλά, ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ δώσωμεν μικράν τινα ἀξίαν εἰς τι ἔργον, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν ποτὲ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἐπιτυχίαν.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ὦ! πιστεύω ὅτι κάτι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Τὸ πιστεύεις;.... Λοιπὸν ὑπεσχέθης μέρη εἰς τὴν νέαν ἐκείνην ἠθοποιόν;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Θὰ δυνηθῶ ἴσως νὰ τῆς δώσω χαρακτῆρας τινὰς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἁρμόζουν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν σου. Παραδείγματος χάριν, σύ, θὰ ἦσο ὁλίγον φυσικὴ εἰς τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνους, οἵτινες ἀπαιτοῦσι προσποίησιν. Ἡ μορφή σου, πλήρης ἀθωότητος, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπεικονίσῃ, ὑπὸ προφανῆ συγκίνησιν, τὴν ἀπιστίαν καὶ τὸ ψεῦδος.

ΚΛΕΡΑΝΣ — Ἴσως!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ — Σὲ ὑποθέτω πριγκίπισσαν, ἥτις προδίδει τὸν ἐραστήν της. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἄστατος ψυχή της μελετᾷ τὸ φρικωδέστερον τῶν ἐγκλημάτων, δύνασαι νὰ τοῦ ὁρκισθῆς, ὅτι τὸν ἀγαπᾷς, ὅτι δὲν ζῇς ἢ δι' αὐτόν. Χωρὶς νὰ προσποιηθῇς ἀναγκαίαν γαλήνην, θὰ στρέψῃς τὴν κεφαλήν, οἱ ὀφθαλμοί σου θὰ πληρωθῶσι δακρύων.....

ΚΛΕΡΑΝΣ, *τεταραγμένη*. — Ἀλλά.... σὲ.... βεβαιῶ....

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ὄχι, ἡ φωνή σου θὰ ψιθυρίσῃ μόλις λέξεις τινάς· αὐτὴ δὲ ἡ συγκίνησίς σου, εὐγλωττοτέρα ἀκόμη, θὰ φέρῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ δυστυχοῦς πρίγκιπος τὴν πεποίθησιν τοῦ ὁποίαν λατρεύω, ζητῶ νέας ἐπιτυχίας τῶν ἔργων μου. Μόλις εἰσῆλθα εἰς τὸ στάδιόν μου, προχωρῶ ἀκόμη δειλὰ δειλά· ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ὑπερπηδήσω τοὺς ἀντιζήλους μου, χωρὶς κἂν νὰ συλλογιστῶ τοὺς κόπους καὶ τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ἴσως ὑποφέρω. Θὰ ἔλθῃ δὲ ἡμέρα, ἴσως, ποῦ θὰ τολμήσω, μὲ δυνατὸ κονδύλι νὰ ξερριζώσω ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὅλα τὰ περίφημα πρόσωπα, καὶ νὰ τὰ κάμω νὰ ξαναζήσουν στὰ μάτια τῶν συμπατριωτῶν μου, γιὰ νὰ φοβίζω στὸ μέλλον τοὺς φιλοδόξους καὶ τοὺς κακούς. Ἂν ὁ θρίαμβος ἠκολούθησε τὴν ἐλπίδα μου, ἂν ἡ δόξα ἀντήμειψε τὴ βασανισμένη ἐργασία μου, δὲν θὰ ἔχω κάμη ἀρκετὰ γιὰ τὴν οἰκογένειά μου, ἀφοῦ, ἀντὶ περιουσίας, θὰ τῆς ἀφήσω τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τὴν κληρονομιὰ ὀνόματος ἀγαπητοῦ εἰς τοὺς ἀπογόνους;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ὦ! χίλιαις φοραὶς εὐτυχισμένη ἐκείνη, ποῦ θὰ φέρῃ τὸ ὡραῖο ὄνομα τοῦ Σαικσπείρου!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ — Δὲν πρέπει νὰ σκέποιοῦμαι τόσον καλά, ὅσον κάθε ἄλλη.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *πειραγμένος*. — Μὲ τὸ ὕφος ποῦ μοῦ μιλεῖς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀρχίζω νὰ τὸ πιστεύω.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἂς τ' ἀφήσωμεν αὐτά, πρὸς Θεοῦ. Δὲν ἦλθες ἐδῶ ἀναμφιβόλως μόνον διὰ νὰ μὲ 'δῇς;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ὄχι· ἤθελα νὰ μοῦ ἐπαναλάβῃς καὶ τὸ νέον μέρος σου.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Εἶνε ἀριστούργημα..... Ὁποία εὐγλωττία! ὁποία δύναμις εἰς τὰς λεπτομερείας! ὁποία ἀλήθεια εἰς τὸν διάλογον! Ἕκαστον νέον ἔργον σὲ καθιστᾷ ἐνδοξότερον.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ἔ! τί μὲ μέλει γιὰ τὴ δόξα; Μπορεῖ νὰ συντελέσῃ στὴν εὐτυχία μου, ἀφοῦ αὐτὴ μάλιστα μ' ἀρπάζει κάθε ἐλπίδα; νομίζεις ὅτι δὲν γνωρίζω τί φρονοῦσι διὰ τοὺς συγγραφεῖς; Δὲν φοβοῦνται τὰς αστασίας των, τὴν ἀδιαφορίαν των;

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Τὸ παράδειγμα δύναται νὰ μᾶς κάμῃ νὰ συγχωρήσωμεν τοὺς φόβους αὐτούς· ποσάκις ὅμως ἔξοχοι ἄνδρες δὲν ἐγένοντο ἔνοχοι;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ναί, ἐξ ἐκείνων τῶν μεγάλων πνευμάτων τῶν αἰθουσῶν, ἅτινα, καταπεπονημένα ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ ζηλοτυποῦντα ἐπεζητημένον λιβανωτόν, ἐπιδαψιλεύουσι καθ' ἑκάστην, εἰς εὐαρέστους συνδαιτυμόνας, τὸν κομψὸν καλλωπισμὸν τοῦ προσώπου των καὶ τοῦ πνεύματός των. Οἰκτείρων τὴν τύχην τῶν συντρόφων των, θὰ τοὺς ἐσυγχώρουν, ἴσως, ἐὰν δὲν προσέβαλλον διὰ ἀθλίων σατυρικῶν φυλλαδίων, ἢ ἀνισχύρων ἐπιγραμμάτων, τὸ τάλαντον, ὅπερ δὲν δύνανται ν' ἀποκτήσωσιν.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ὦ! τὸ γνωρίζω· δὲν εἶνε τοιοῦτος ὁ χαρακτήρ σου.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ὦ! ἂς πεθάνω καλλίτερα τὴ στιγμή, ὅπου ἄδικο σύγγραμμά μου θὰ φέρῃ τὴ λύπη στὴν καρδιὰ τιμίου ἀνθρώπου. Εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν μου πρὸς τὰς τέχνας, εἰς τὴν εὐαισθησίαν τῆς καρδίας μου, εἰς τὸν ἔρωτα μόνον, ἴσως ὀφείλω τὰ πρῶτα ἔργα μου. Διότι θέλω νὰ καταστήσω εὐτυχῆ τὴν γυναῖκα τὴν ὁποίαν λατρεύω, ζητῶ νέας ἐπιτυχίας τῶν ἔργων μου. Μόλις εἰσῆλθα εἰς τὸ στάδιόν μου, προχωρῶ ἀκόμη δειλὰ δειλά· ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ὑπερπηδήσω τοὺς ἀντιζήλους μου, χωρὶς κἂν νὰ συλλογιστῶ τοὺς κόπους καὶ τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ἴσως ὑποφέρω. Θὰ ἔλθῃ δὲ ἡμέρα, ἴσως, ποῦ θὰ τολμήσω, μὲ δυνατὸ κονδύλι νὰ ξερριζώσω ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὅλα τὰ περίφημα πρόσωπα, καὶ νὰ τὰ κάμω νὰ ξαναζήσουν στὰ μάτια τῶν συμπατριωτῶν μου, γιὰ νὰ φοβίζω στὸ μέλλον τοὺς φιλοδόξους καὶ τοὺς κακούς. Ἂν ὁ θρίαμβος ἠκολούθησε τὴν ἐλπίδα μου, ἂν ἡ δόξα ἀντήμειψε τὴ βασανισμένη ἐργασία μου, δὲν θὰ ἔχω κάμη ἀρκετὰ γιὰ τὴν οἰκογένειά μου, ἀφοῦ, ἀντὶ περιουσίας, θὰ τῆς ἀφήσω τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τὴν κληρονομιὰ ὀνόματος ἀγαπητοῦ εἰς τοὺς ἀπογόνους;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ὦ! χίλιαις φοραὶς εὐτυχισμένη ἐκείνη, ποῦ θὰ φέρῃ τὸ ὡραῖο ὄνομα τοῦ Σαικσπείρου!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ — Δὲν πρέπει νὰ σκέ-

πτωμαι τόσο ὡραῖα ὄνειρα!... Ἄ! ἡ καρδιά αὐτὴ καίει!...

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ὑποφέρεις, Σαικσπεῖρε!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ὦ! ὄχι, τίποτε... τίποτε.... Ποιός ἄνθρωπος εἶνε εὐτυχὴς ἐδῶ κάτω;... Ἀλλά, ἀγαπητὴ Κλεράνς, συγγνώμην, μὴ δίδῃς προσοχὴν στῆς ἰδιοτροπίαις μου· ἡ κεφαλή μου, γεμάτη πάντοτε ἀπὸ τὰ ἔργα μου..... Ἔπειτα, ξέρεις ὅτι ἕνας ποιητὴς.... Θὰ κάμωμε καλλίτερα νὰ ἐπαναλάβωμε τὸ μέρος σου (*λαμβάνει τὸ μέρος καὶ κάθηται*).

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἐννοῶ, ἀρχίζω:

Εἰς τὸ παλάτι μέσα, ὅλα μοῦ εἶνε ξένα
Μὲ θλίψι τριγυρίζω 'ς αὐτὴ τὴ γῆ καὶ κλαίω
Κατάδικη ἀπ' ὅλους τὰ δάκρυα νὰ κρύπτω
Καὶ μόνο εἰς τὴ νύχτα τὸν πόνο μου νὰ λέω.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*.—Τί φωνή!

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἐξακολουθοῦσα*. —

Μὰ ἐσύ, μὲ τόσαις ἀρετὰις καὶ γένος δοξασμένο
Σὲ ξένα μέρη πήγαινε τῆς χάρις σου νὰ σώσῃς.
Ἐκεῖ δὲ φθάνει τοῦ ἐχθροῦ τὸ φονικὸ μαχαῖρι
Κι' ἀπ' τοῦ Ριχάρδου τοῦ σκληροῦ τὰ δύχτια θὰ γλυτώσῃς
Τώρα σκεπάζει τὴν ὀργή, τὰ κύματά του κρύβει:
Σοῦ δείχνει τὴν καλή του!....
Τέτοια γαλήνη σὰν ἴδῃ ὁ Καπετάνιος τρέμει
Καὶ τρικυμία φοβερὴ, προβλέπει ἡ ψυχή του.
Φύγε ψυχή μου! γύρισε στὰ μακρυσμένα μέρη
Ἐκεῖ ὅπου ἀτέλειωτη χαρὰ μᾶς περιμένει·
Μὴ φοβηθῆς πῶς ἡ ἐλπὶς τοῦ θρόνου θὰ μ' ἀλλάξῃ
Ὅλα γιὰ σὲ θὰ τ' ἀρνηθῶ, ψυχή μου λατρευμένη.
Γιατί; Νὰ σοῦ τὸ πῶ:
Διότι σ' ἀγαπῶ.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Φοβερόν! Ἀποτρόπαιον!

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Πῶς! δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ἄνευ πάθους, ἄνευ αἰσθήματος, ἄνευ ψυχῆς. Ὅταν ἡ καρδιὰ ἐρᾶται ἀληθῶς, δὲν ἐκφράζεται οὕτως.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *πεφοβισμένη*. — Καὶ ὅμως νομίζω ὅτι ἀπέδωκα....

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Τὸν ἔρωτα! Πᾶς τις δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι οὐδέποτε ἠσθάνθης τὰ ἀποτέλεσματα τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ πάθους. Ἡ λέξις *σ' ἀγαπῶ* αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἔκφρασιν· τὰ χαρακτηριστικὰ μόνα δύνανται ν' ἀποδώσωσιν ὅλην τὴν δύναμιν. Εἰς τὸ στόμα ἀληθῶς ἐρῶντος τὸ *σ' ἀγαπῶ*, ἐννοεῖται παρ' ὅλων τῶν ξένων, παρ' ὅλων τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀγριωτέρων ἀκόμα. Ἡ φύσις μίαν μόνην γλῶσσαν ἔσχε· τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὴν ψυχήν· ὅπως δὲ ὁ ἔρως αὐτὸς ἐκδηλοῦται εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ ἀέρος, ὃν ἀναπνέομεν, διὰ τῶν ἤχων, οἵτινες ἀντηχοῦσιν εἰς τὰ ὦτά μας, δι' ὅλων τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα προσβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμούς μας, οὕτω καὶ τὸ *σ' ἀγαπῶ* λέγει: δὲν βλέπω ἢ σέ, δὲν ἀκούω ἢ σέ, δὲν ἀναπνέω ἢ διὰ σοῦ, καὶ ἀποθνήσκω, ἐὰν δὲν συμμερίζεσαι τὸν ἔρωτά μου.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἄ! τώρα ἐννοῶ. Σὺ μόνος γνωρίζεις ν' ἀγαπᾷς, σὺ μόνος γνωρίζεις νὰ τὸ λέγῃς.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Μπορῶ.... νὰ τὸ πιστεύσω..... Θεέ μου!.... Ἀλλ' ἂς ἐξακολουθήσωμεν..... Συγχώρησον τὴν ζωηρότητα τοῦ πνεύματός μου, ἡ ὁποία μὲ παραφέρει ἀκουσίως μου....

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ναί· ἐξακολουθῶ:

Φοβοῦμαι πῶς δὲν ἠμπορεῖς τὰ λόγια μου ν' ἀκούσῃς..
Ἀργὰ συλλογιστήκαμε τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ...
Ἀπὸ τὴ μαύρη του ψυχὴ ὅλα τὰ περιμένω,
Γιατ' ἡ ζήλια ἡ φοβερὴ ποτὲ δὲν τὸν ἀφίνει·
Παραφυλάει τὸ δρόμο σου, σὲ κυνηγάει κρυμμένος,
Κι' αὔριο ἂν εἶνε βασιλειάς, σὺ θὰσαι πεθαμένος.

Τί ἔχεις; φαίνεσαι δυσηρεστημένος ἀκόμη!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *μελαγχολικῶς*.—Ναί, εἶμαι δυσηρεστημένος, ἀλλὰ ἐγὼ παιῶ.... Πῶς ἠμπόρεσα νὰ κάμω τὴν ἀθλίαν αὐτὴν εἰκόνα;.... Εἶνε ψυχρά, ἄχρους, ἡ ἔκφρασις εἶνε ἀσθενής, δὲν εἶνε συγκινητική, στερεῖται ἰδεῶν, δὲν ἔχει δύναμιν! Ναί, πῶς κατώρθωσα νὰ γράψω τοιουτοτρόπως, προκειμένου περὶ τῆς ζηλοτυπίας; Ὦ! πόσον καλήτερα θὰ ἐκφραζόμην τώρα! ὦ ζηλοτυπία! κακὸν βάρος, τὸ ὁποῖον μὲ πιέζεις ἐδῶ.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἰδίᾳ*. — Αἱ σκέψεις του ἐπὶ τῆς ζηλοτυπίας τὸν φέρουν εἰς τὸν Ὀθέλλον του, καὶ ἡ ἐξημμένη φαντασία του....

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ, ἐγειρόμενος ζωηρῶς*. — Ἄχ! πόσο βασανίζομαι! θέλω νὰ τὰ πῶ ὅλα σ' αὐτὴ τὴ γυναῖκα καὶ νὰ τὴν ἀποστομώσω στὴ στιγμή!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Συνθέτει τὴν σκηνήν του.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *πρὸς τὴν Κλεράνς διατρέχων τὴν σκηνὴν μανιωδῶς*. — Ἐνόμισες πῶς θὰ μοῦ κρύψῃς τὰ σχέδιά σου, πανοῦργα καὶ σκληρά! ἀλλὰ οἱ φλύαροι αὐτοὶ τοῖχοι μοῦ τὰ εἶπαν ὅλα. Ναί, ξέρω πῶς μ' ἀπατᾷς, ἔχω ἀντεραστή, τὸ ξέρω· θέλεις νὰ τοῦ δώσῃς τὴ καρδιὰ αὐτὴ ποῦ μ' ἀνήκει· τὴν ἄπιστη αὐτὴ καρδιὰ ποῦ θὰ μὲ πληρώσῃ μ' ὅλο τὸ αἷμά της.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ψυχρῶς*. — Ὡραιότατα. Ἤθελα νὰ ἠμποροῦσα ν' ἀπαντήσω.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἔκφρων πλέον*.—Ἔ! τί μπορεῖς ν' ἀπαντήσῃς; Μ' ἀρνεῖσαι πῶς μὲ προδώσες; Μταίως προσποιεῖσαι, ὅτι εἶσαι ἥσυχος, διότι εἶσαι ἀθῶα. Βλέπω τὴν ταραχὴ σου στὴν καρδιά σου. Ἡ προσποιητὴ αὐτὴ σιωπὴ μὲ κάμνει νὰ ἀγανακτῶ περισσότερον. Δὲν γνωρίζω περὶ τὸν ἑαυτό μου, δὲν ἔχω περὶ οὔτε τὰ λογικά μου, οὔτε ἔρωτα, οὔτε εὐσπλαγχνία. Τρέχω ὅπου ἡ ἐκδίκησις μὲ φωνάζει, ἀπαντῶ τὸν ἀντεραστήν μου, τὸν σταματῶ, χτυπιέμαι μ' αὐτόν, τὸν σκοτώνω, καὶ γεμάτος ἀπὸ τὸ αἷμά του, παρουσιάζομαι στὰ μάτιά σου. Θὰ φρίξῃς τότε, καὶ ὕστερα μπροστὰ στὰ μάτιά σου, τὰ δυστυχισμένα θύματά σου θὰ μαρτυρήσουνε σ' ὅλο τὸ κόσμο τὸ ἔγκλημά μου, τῆς ψευτιαῖς σου, καὶ τὴν ἀπιστία σου.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *κατευχαριστημένη*. — Ἀριστούργημα!

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΑΝΝΑ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΑΝΝΑ. — Τί θόρυβος! τί κακό! Διδάσκετε λοιπὸν ὁλόκληρον τραγῳδίαν;

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἄ, Θεός!.... Τὸν διακόπτεις εἰς τὸ ὡραιότερον μέρος.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Πῶς! τί εἶπες!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Εἶνε ἡ ὡραία σκηνή!...

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Λοιπόν, βρίσκεις ὅτι εἶνε σκηνή;...

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Πλήρης δυνάμεως καὶ πάθους.

ΑΝΝΑ, *πρὸς τὸν Σαικσπεῖρον*. — Ξανάρχισε πάλι γιὰ μένα.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ξανάρχισε! Διάβολε!

ΚΛΕΡΑΝΣ.— Ὑπάρχει τόσον ἐνδιαφέρον, τόση συγκίνησις....

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*. — Ἐπῆρε τὴν ἀλήθεια γιὰ δράμα. Ἂς τὴν ἀφήσωμε στὴν πλάνη της.... Ἂς ἀποφύγωμε τοὐλάχιστο τὸ γελοῖον.

ΑΝΝΑ.—Ἦτο λοιπὸν ἡ σκηνὴ τῆς ζηλοτυπίας;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ὦ! ἀλλὰ τί ἐκφράσεις! ποία ἀλήθεια ἐν τῷ διαλόγῳ.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ναί, θὰ εἶχα τὸν τόνον τῆς ἀληθείας ἀναμφιβόλως.

ΚΛΕΡΑΝΣ.— Μὲ πόσην τέχνην τὴν ἐδημιούργησες! Πόσον καλὰ ἠρώτας τὴν ἄπιστον! Ἐκείνη δὲν ἀπήντα, ἀλλ' ἡ πεισματώδης ἐκείνη σιωπή της νῦζανε τὴν ὀργήν σου.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ὦ! ὅλον αὐτὸ θὰ ἦτο πολὺ ἐνδιαφέρον.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Καὶ μετὰ ταῦτα συνήντησες τὸν ἀντεραστήν σου· ἔπεσεν ὑπὸ τὸ ξίφος σου, καὶ πλήρης ἀπὸ τὸ αἷμά του, ἦλθες καὶ ἐπαρουσιάσθης πρὸ τῆς ἀπίστου... Ἡ βαθμιαία ἐκείνη ἀνέλιξις ἦτο ἐξαισία!

ΑΝΝΑ. — Ἀλλ' ἦτο σκηνὴ τῆς τραγῳδίας;

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ὦ! φρικώδους τραγῳδίας! Γνωρίζεις τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ ἐραστὴς ἀφοῦ φονεύσῃ τὸν ἀντίζηλόν του, πνίγει τὴν ἐρωμένην του.

ΑΝΝΑ.—Εὐτυχῶς αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν τὰ βλέπει κάνεις παρὰ εἰς τὸ θέατρον.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Καλήτερα νὰ μὴ ἦμουν γεννημένος!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Θὰ μοῦ δώσῃς τὸ μέρος τῆς ἐρωμένης, ἔ; Νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἔνοχος;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ὄχι.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Θὰ βάλω τὰ δυνατά μου νὰ τὸ κάμω περίφημα.

ΑΝΝΑ.—Θὰ συνεβούλευα τὸν κύριον νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως νὰ γράψῃ τὴν σκηνήν του. (*ἰδίᾳ*) Εἶνε περὶ καιρὸς νὰ μείνωμε μόναις μας.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ἔχει δίκαιο. Δὲν πρέπει νὰ χάνῃ τῆς ἰδέαις του. Πρέπει νὰ τῆς γράψῃ στὴ στιγμὴ τοῦ οἴστρου του.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.— Θ' ἀκολουθήσω τὴ συμβουλή σας. (*ἰδίᾳ*) Ἄ! θὰ σκάσω ἀπ' τὸ θυμό μου!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Πήγαινε, ἀγαπητὲ φίλε μου, μὴ χάνῃς καιρόν. Ὅταν τελειώσῃ ἡ τραγῳδία σου νὰ ἔλθῃς νὰ μοῦ τὴ διαβάσῃς. Ἔ; μοῦ τὸ ὑπόσχεσαι;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.— Ἡ λύσις τῆς τραγῳδίας θὰ σᾶς ἐκπλήξῃ.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Τὸ ξέρω· ἀθῷα γυνὴ γίνεται θῦμα τῆς ζηλοτυπίας τοῦ μανιωδεστέρου τῶν ἀνθρώπων.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *μετὰ τῆς μεγαλητέρας παραφορᾶς*.—Ὄχι! ὄχι! χίλιαις φοραῖς ὄχι!

.... Ἡ γυναῖκα φταίει, εἶμαι βέβαιος. Ἀλλὰ ζαλίστηκα, ἔχασα τὸ κεφάλι μου. Χαῖρε Κλεράνς.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Φρόντισε γιὰ τὴ σκηνή σου.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *μανιωδῶς*. — Πάω νὰ τὴν γράψω μ' αἷμα. (*ἐξέρχεται*).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΑΝΝΑ, ΚΛΕΡΑΝΣ

ΑΝΝΑ. — Ἄ! ἤτανε καιρὸς νὰ φύγῃ.

ΚΛΕΡΑΝΣ — Ἔφυγε, ἀλλὰ πάντοτε ἔνθους ἐκ τῶν μεγάλων ἰδεῶν του.

ΑΝΝΑ.—Κυρία, ὁ κ. Οὐίλσων μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι χαίρει μεγάλως.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *χωρὶς νὰ ἀκούσῃ*. — Τί ἐνθουσιασμός! πόσον ἐρᾶται τῆς τέχνης του! (*ὀνειροπολεῖ*).

ΑΝΝΑ — Θὰ παρευρεθῇ στὴν συνέντευξιν ἀκριβῶς στὰς ἕνδεκα. ... Δὲν μ' ἀκούει ... Κυρία, σοῦ ὁμιλῶ περὶ τοῦ λόρδου Οὐίλσωνος.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ὀνειροπολοῦσα πάντοτε*.— Ἄ! ναί, λόρδος Οὐίλσων, τὸ ξέρω πολὺ καλά.

ΑΝΝΑ. — Φλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ σοὶ εἴπῃ, ὅτι σὲ λατρεύει.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ὀνειροπολοῦσα ἔτι*. — Ὅτι μὲ λατρεύει;... Ἄ! τὸν ἄκουσα νὰ μιλῇ γιὰ τὸν ἔρωτά. Ἄχ! μὲ τὴ δύναμι Ἄννα, μὲ τί ζωή!

ΑΝΝΑ. — Τὸ πιστεύω. Εἶνε νέος ἀξιαγάπητος, μ' αὐτὰ δὲ τὰ προτερήματα ....

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ὄχ! ἂν τὸν ἄκουες νὰ λέῃ, *σ' ἀγαπῶ!* Μὲ μιὰ ἔκφρασι, ποῦ μ' ἔκαμε νὰ τὰ χάσω!

ΑΝΝΑ. — Δὲν εἶνε παράδοξον..... εἶνε τόσον ὡραία λέξις.

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ναί, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἀκούσῃς ἀπὸ τὸ στόμα του!

ΑΝΝΑ. — Ὦ! καθένας τὴν λέει μὲ τὸν τρόπο του, ἀλλὰ ὅλος ὁ κόσμος τὴν λέει ἀρκετὰ καλά.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἄχ! ἡ φωνή του εἶνε ἀκόμη χαραγμένη στὴ μνήμη καὶ στὴν καρδιά μου.

ΑΝΝΑ. — Μετ' ὀλίγον θὰ ἴδῃς τὸν ἀξιαγάπητον λόρδον Οὐίλσωνα· εἶνε ἄνθρωπος εὐγενής, γενναῖος, ἱππότης. Ὦ! δὲν μοιάζει μὲ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Τὸν δικαιόνω.

ΑΝΝΑ. — Γιὰ μιὰ στιγμὴ φοβήθηκα μή μᾶς ξελογιάσῃ ὁ ποιητής μας. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ὡραίας φράσεις, μεγάλα λόγια, εἰς τὰ ὁποῖα καμμιὰ φορὰ εἶνε δύσκολο ν' ἀνθέξῃ κάνείς.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *στεράζουσα*. — Βεβαιότατα!

ΑΝΝΑ. — Ἀλλὰ εἶνε ἡ ὥρα ποῦ θἄλθῃ ὁ ἐραστής μας (*πλησιάζει πρὸς τὸ παράθυρον*). Ἀκριβῶς, βλέπω κάποιον ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρον, εἶνε σκεπασμένος μ' ἕνα μεγάλον μανδύαν..... Μὲ τί καρδιοχτύπι προχωρεῖ!

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἄ! Θεέ μου!..... Ὁ Οὐίλσων νὰ εἶνε τάχα;

ΑΝΝΑ.—Δὲν μπορεῖ παρὰ αὐτὸς νὰ εἶνε.....Κύτταξε πόσο σ' ἀγαπᾷ! Δὲν εἶνε ἀκόμη δέκα καὶ μισὴ καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν συνέντευξιν.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Γνωρίζω ὅ,τι ὀφείλω εἰς τὸν ἔρωτά του, εἰς τὴν ἐλευθεριότητά του. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸν δεχθῶ. Δὲν τὸν δέχομαι.

ΑΝΝΑ. — Τί δειλία εἶνε αὐτή; τρέμεις. Ἀλλὰ πῶς θὰ κάνωμε;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Θὰ τοῦ γράψω. (*κάθηται εἰς τὸ γραφεῖόν της*).

ΑΝΝΑ. — Τί ἰδιοτροπία! Ἄ! καταλαβαίνω . . . φοβεῖται τὴν δειλίαν της. Θὰ τοῦ γράψῃς ὅτι τὸν ἀγαπᾷς;

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Θὰ τοῦ γράψω ὅ,τι πρέπει .... Ἂς τὸ σφραγίσω .... καὶ τώρα τὴν ἐπιγραφήν: πρὸς τὸν λόρδον Οὐίλσωνα.

ΑΝΝΑ, *τρέχουσα εἰς τὸ παράθυρον*. — Ἄ! αὐτὴ τὴ φορὰ κτυποῦν τὴν θύραν.

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἐγειρομένη*. — Εἶνε αὐτὸς χωρὶς ἄλλο.

ΑΝΝΑ. — Μάλιστα, κυρία, ὁ ἴδιος. Ἂς ἀκούσωμεν .... Ὡραῖα!.... ὁ ὑπηρέτης τὸν ἐρωτᾷ .... ἀπαντᾷ, *Ριχάρδος Γ'*. Ὡραῖα... Ἀνοίγουν, καὶ σὲ λιγάκι θὰ εἶνε ἐδῶ.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Ἂς ἀμπῶ γρήγορα στὸ δωμάτιό μου.... Ἐσύ, ἀγαπητὴ Ἄννα μου, ἐσὺ θὰ τοῦ δώσῃς αὐτὸ τὸ γράμμα, ὕστερα θὰ τὸν διώξῃς· ἀλλὰ μὲ τρόπο.

ΑΝΝΑ. — Ὦ! ἄφησέ με ἐμένα καὶ ἔννοια σου ....

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Καὶ θἄρθῃς νὰ μὲ βρῇς εὐθὺς ποῦ φύγῃ. (*Ἀρπάζει τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης κηρία καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιόν της*).

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

(Νύξ).

ΑΝΝΑ, μόνη.

ΑΝΝΑ. — Τώρα εἴμαστε καλά! μ' ἀφήσανε στὰ σκοτεινά! Δυστυχισμένη γυναῖκα! ἔχασε τὸ μυαλό της! ..... ἀλλὰ ἔχει πολὺ δίκηο νὰ φοβᾶται ..... Στὰς συνεντεύξεις αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι βιάζονται τόσο πολύ, εἶνε τόσο τολμηροί, παίρνουν φωτιὰ τόσο γρήγορα, ποῦ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ γλυτώσῃ ἂν δὲν τὸ κόψῃ λάσπη.... Ἀκούω θόρυβο .... ἀνεβαίνουν τὴν κλίμακα ..... Ἂς τρέξω νὰ φέρω φῶς· ἀλλὰ νάτος!

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, ΑΝΝΑ

ΑΝΝΑ, *σπεύδει πρὸς τὸν Σαικσπεῖρον ἐκλαμβάνουσα αὐτὸν ἀντὶ τοῦ λόρδου Οὐίλσωνος*.—Ἄ! μυλόρδε, αὐτὸ πάει νὰ πῇ νὰ εἶνε κανεὶς ἀκριβὴς στὴ συνέντευξι!... Πλησίασε λοιπόν. Πρῶτον πρέπει νὰ σοῦ πῶ, ὅτι ἡ κυρία μου ἀρνεῖται νὰ σὲ δῇ.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*.—Ὦ! τί εὐτυχία!

ΑΝΝΑ. —Αὐτὸ σὲ δυσαρεστεῖ, τὸ βλέπω... ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ στενοχωρῆσαι. Πρὶν φύγῃς, λάβε αὐτὸ τὸ γράμμα, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὕρῃς τὸ ἀληθὲς δείγμα τῆς πρὸς σὲ ἀγάπης της.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Θεοί!

ΑΝΝΑ. — Ἔπειτα αὐτὴ ἦτο τεταραγμένη ἀπὸ τὸν Σαικσπεῖρον, τὸν ἀντεραστήν σου. Ἔρεις πόσον μελαγχολικὸς εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος..... Ἐὰν ἔρθανε αὐτὴ τὴ στιγμὴ θὰ σᾶπαιρνε γιὰ τὸ φάντασμα τοῦ Ἀμλέτου.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *ἰδίᾳ*. — Δὲν μπορῶ νὰ προσποιοῦμαι περιά· (*μανιωδῶς καὶ γαμηλοφώνως*) Ἔ! μάλιστα! εἶμαι φάντασμα! φάντασμα ἐκδικήσεως!.... Μὲ γνωρίζεις;

ΑΝΝΑ.—Θεοί! Εἶνε ὁ Σαικσπεῖρος! ποῦ νὰ κρυφθῶ;.... (*ἐκβάλλει κραυγὴν τρέχουσα καὶ πίπτει ἐπί τινος ἕδρας*).

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *παραφόρως*.—Στὸν ἄδη, καταραμένο δαιμόνιο!... Ἡ ἐριννύες νὰ πάρουν καὶ σένα καὶ τὴν ἄπιστη κυρία σου... Μπορέσατε καὶ ἡ δυό σας....

ΣΚΗΝΗ Θ'.

(Ἡμέρα)

Οἱ αὐτοί, ΚΛΕΡΑΝΣ

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἐρχομένη μὲ τὰ κηρία*. — Τί θόρυβος! Ἄ! μυλόρδε ἀναγκάζομαι νὰ πιστεύσω.... Οὐρανοί! (*καθησυχάζει*). Εἶσαι σύ, ἀγαπητὲ Γουλιέλμε μου!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Εἶνε ἀπηλπισμένος ἐραστής, ὁ ὁποῖος ἔρχεται νὰ τιμωρήσῃ δύο τέρατα ἀπιστίας....

ΚΛΕΡΑΝΣ, *μειδιῶσα*. — Πῶς μπόρεσες νὰ χωθῇς ἕως ἐδῶ; Ὦ! πόσον ἡ ζηλοτυπία εἶνε πνευματώδης, ἐπιτηδεία!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Ζηλότυπος ἐγώ; ὤ! δὲν εἶμαι πλέον . . . Ἡ ὑποψία τρέφει τὴν ζηλοτυπίαν.

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Καὶ σὺ δὲν ἔχεις περὶ ὑποψίαις;

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Διόλου. Ἀγαπᾷς τὸν λόρδο, 'ς αὐτὸ τὸ γράμμα . . .

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἰδίᾳ μετὰ χαρᾶς*. — Ἔχει τὸ γράμμα μου . . . (*ὑψηλοφώνως*) Κρύβει τὰ μυστικὰ τῆς καρδιᾶς μου.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Τολμᾷ νὰ τὸ ὁμολογῇ! . . .

ΚΛΕΡΑΝΣ. — Λοιπόν, δὲν τὸ διαβάζεις; . . .

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Αὐτὴ ἡ ἀπάθειά σου διπλασιάζει τὸν θυμό μου ..... Θὰ περιμένω ἐδῶ τὸν εὐτυχῆ ἐκεῖνον ἀντεραστήν μου· δὲν θὰ χαρῇ τὸν θριαμβόν του. (*ὁμιλῶν ἀποσφραγίζει τὴν ἐπιστολήν*.)

ΚΛΕΡΑΝΣ, *ἡσύχως*. — Διάβασε, Γουλιέλμε!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ. — Ναί, ἄπιστη, θὰ διαβάσω! Ὅσο περισσότερο ἀποδεδειγμένη θὰ εἶνε ἡ ἀπιστία σου, τόσο ὀλιγωτέραν ἐλπίδα θὰ ἔχω νὰ τὴν λησμονήσω. Εἰς τὴν ὑπερβολικὴ δυστυχία μου θὰ εὕρω παρηγορὰ τῶν συμφορῶν μου. (*ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολήν*).

«Τὸ συνοικέσιον, ὅπερ κατεδέχθης νὰ μοὶ προτείνῃς ἔδει νὰ κολακεύσῃ τὴν ματαιοδοξίαν μου. Σπεύδω λίαν εὐχαρίστως νὰ σὲ διαβεβαιώσω περὶ τῆς ἀπείρου εὐγνωμοσύνης μου πρὸς σέ. Εἶνε τὸ μόνον αἴσθημα, ὅπερ δύναμαι ν' ἀνταλλάξω μετὰ σοῦ, ἀφοῦ ἡ χεὶρ καὶ ἡ καρδία μου ἀνήκουσι διὰ παντὸς εἰς τὸν Σαικσπεῖρον.» (*τρέχει καὶ πίπτει εἰς τὰ γόνατα τῆς Κλεράνς*.) Ὦ! Κλεράνς! Κλεράνς! θὰ συγχωρήσῃς ποτὲ τὴν ἀδικίαν καὶ ἐνοχήν μου!

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ἀ! Μπορεῖ νὰ εἶμαι πειραγμένη; διότι μοὶ ἀπεδείξες τόσον ἔρωτα; (*Κρούεται ἡ θύρα ἐξωθεν.*)

ΑΝΝΑ.—Ἀ! νὰ κι' ὁ ἄλλος ... Μᾶς ἦλθε στὴν ὥρα!

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *γονυπετῆς.*—Ἄννα, δὲν ἀκοῦς; Ἀποκρίσου....

ΑΝΝΑ, *στενοχωρημένη.*—Ἀμέσως... (*διὰ τρεμούσης φωνῆς*). Ποιὸς εἶνε;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ὁ Οὐίλσων!

ΦΩΝΗ, *ἔξωθεν.*—Ριχάρδος Γ'.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ, *προχωρῶν ζωηρῶς εἰς τὸ παράθυρον.*—Ὁ Ριχάρδος Γ' ἦλθε πολὺ ἀργά. Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς εἶνε καλὰ ταμπουρωμένος. (*Κλείει τὸ παράθυρον*).

ΑΝΝΑ.—Ἀ! κύριε, τώρα πιστεύω εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν σου. Κύτταξε, σὲ μιὰ στιγμὴ κατέκτησες μία γυναῖκα, ἐξηπάτησες μίαν θαλαμηπόλον, καὶ ἔδειξες ἕναν ἀντεραστήν. Τώρα δὲν φοβοῦμαι νὰ ὁμολογήσω δημοσίᾳ, ὅτι κάθε γυναῖκα ἢ θαλαμηπόλος ἔχει ὀλιγώτερο πνεῦμα..... ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ἔξυπνον.

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΣ.—Δὲν ἀξιῶ ὅτι εἶμαι παρὰ ἕνας εὐτυχὴς ἄνθρωπος. Ποιητής, ἐραστής, σύζυγος λατρευομένης γυναικός, τί ἄλλο μπορῶ νὰ ἐπιθυμήσω ἀκόμη;

ΚΛΕΡΑΝΣ.—Ἐξόχους φίλους καὶ δάφνας!

Δάπ.

ΤΕΛΟΣ

HENRY GREVILLE

ΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΡΑΪΣΑΣ*

(Μυθιστορία)

ΚΖ'.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ Ραϊσὰ κατέλλιπε τὴν Πετρούπολιν ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἐξοχήν, ὁ Γκρέτσκυ ἐλάμβανε τὰ χρήματα, ἅτινα αὗτη τῷ ἀπέστειλεν. Ὁ Φαδὲ διηγεῖτο τὰ πράγματα ὅπως συνέβησαν, μὲ ὅλην τὴν ἁπλότητα ψυχῆς ἐντελῶς ξένης πρὸς τὴν φιλολογίαν. Ὁ κύριός του βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν μεμφθῇ, ὅτι ἐφεῦρε τὰς λεπτομερείας. αἵτινες συνώδευον τὴν διήγησίν του· ἡ Ραϊσὰ λοιπὸν εἶχε τὴν ἰδέαν νὰ τῷ ἀποδώσῃ πᾶν ὅ,τι τῷ ἀφῃρεῖτο διὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς θελήσεως.

Ὁ Γκρέτσκυ ἐπεθύμει ν' ἀπομακρύνῃ τὴν σκέψιν ταύτην, ἥτις τὸν ἐπλήγονε καιρίως.

Τὸν ἐλύπει πολὺ ν' ἀναγνωρίζῃ, ὅτι ἐχρεώστει τι εἰς τὴν σύζυγόν του, τὴν ἀσπονδοτέραν ἐχθρὰν του· μολονότι δὲ προσεπάθει νὰ πείσῃ ἑαυτόν, ὅτι ἡ Ραϊσὰ ἐξεπλήρου οὕτω τὸ καθῆκόν της, ἐν τούτοις ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι οὐδὲν τῷ ὤφειλε καὶ ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὕτη προήρχετο ἐκ καθαρᾶς γενναιοφροσύνης. Τοῦτο ἀκριβῶς τὸν ἀπήλπιζεν.

* Συνέχεια· ἴδε φύλλον 21—32

Ἦτο νοῦς ὅτε οἱ δύο σύντροφοί του, ὁ Ρεζῶφ καὶ ὁ Σαβακὶν εἰσῆλθον περιχαρεῖς ἐν τῇ καλύβῃ τοῦ Γκρέτσκυ. Λυχνία ἔκαιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἡ τράπεζα αὕτη ἦτο κεκαλυμμένη διὰ τοῦ τάπητος, ὃν ἡ Ραϊσὰ τῷ εἶχεν ἀποστείλῃ. Κάτοπτρον μέγα ἐκρέματο ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ τὸ κάτοπτρον τοῦτο ἐπίσης ἐκ τῆς Ραϊσᾶς προσήρχετο.

Μυρίαι λεπτομέρειαι πολυτελείας, μυρία ἀντικείμενα φιλοκαλίας ἀποδεικνύουσι τὴν φροντίδα, ἣν ἡ περιφρονημένη σύζυγος εἶχε καταβάλῃ ἵνα καλλωπίσῃ τὸν οἶκον τοῦ ἐξορίστου συζύγου. Ἡ ἀντίθεσις αὕτη μεταξὺ τῆς παρελθούσης χαρᾶς καὶ τῆς παρούσης θλίψεως συνέτεινον ἴσως εἰς τὴν ἀθυμίαν τοῦ Βαλερίου· ἀλλ' ἐλησμόνει εὐκόλως, ὅτι ἡ ἄνεσις, ἣν ἀνελάμβανεν, ἦτο δεῖγμα ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τῆς Ραϊσᾶς.

— Ἐ λοιπὸν σὲ εὑρίσκομεν πάλιν εἰς τὰς μελανὰς σκέψεις σου; εἶπεν ὁ Ρεζῶφ καθήμενος ἐπὶ ἀνακλίντρου, τοῦ ὁποίου τὸ περίβλημα ἦτο κατεφθαρμένον.

— Εἶσαι πολὺ δύσκολος! εἶνε ὡραῖα ἐδῶ· μυρίζει Πετρούπολιν, προσέθηκεν ὁ τρελὸς νεανίας, ὀσφραινόμενος τὸν ἀέρα.

Ὁ Γκρέτσκυ ἐποίησε σημεῖον στενοχωρίας καὶ δὲν ἀπήντησεν.

— Εἶχες ἐν τούτοις εἰδήσεις σήμερον, ἔ; ὁ διανομεὺς εἰσῆλθεν ἐδῶ.

— Ναί, ἀπήντησε λακωνικῶς ὁ Βαλέριος.

— Ἐ λοιπόν, τί εἰδήσεις; καλὰς ἢ κακάς;

— Μᾶλλον καλάς.

— Ἔλαβες χρήματα;

— Ναί.

— Βλέπεις ἐκεῖ τὸν φιλάργυρον! πρέπει νὰ τοῦ τὰ ἀποσπάσωμεν. Πόσα;

— Δώδεκα χιλιάδας ρούβλια.

Οἱ δύο φίλοι ἀνύψωσαν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν!

— Δώδεκα χιλιάδας ρούβλια! ποῖος σοὶ στέλλει τὸν Πακτωλὸν αὐτό;

— Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης μου, ἀπήντησεν ὁ Γκρέτσκυ, μετὰ στιγμὴν δισταγμοῦ.

— Ποῦ διάβολον! τὰς ἔκλεψε; Μήπως κατεστράφη διὰ νὰ σοῦ τὰ στείλῃ ἡ θεία σου;

— Οὐχί.

— Τότε .... μήπως εἶνε ἡ σύζυγός σου; ἀνεφώνησεν ὁ Σαβακὶν λύων τὴν συνήθη σιωπήν του.

Ὁ Γκρέτσκυ τὸν παρετήρησε μὲ ὕφος δυσηρεστημένον, εἶτα ἀπήντησεν.

— Αὐτή· ἔπειτα;

— Ἔπειτα; τίποτε! εἶνε ἔξοχος ἡ σύζυγός σου· ἰδοὺ τὸ πᾶν.

— Μὴ ἀστειεύομεθα μὲ τὰ πράγματα αὐτά, σᾶς παρακαλῶ, εἶπεν ὁ Βαλέριος μετ' ὀργῆς ὑποκώφου.

— Δὲν ἀστειεύομαι, ἀπήντησεν ὁ Σαβακίν, ὁμιλῶ σπουδαίως. Ὅτε ἐλάβομεν πρὸ ἓξ ἑβδομάδων τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀπέστειλε, γνωρίζεις καλῶς ὅτι εὐχαριστήθημεν ὅσῳ καὶ ἐξεπλάγημεν. Ἐξεπλάγημεν πρὸ πάντων βλέποντες, ὅτι οὐδὲν ἐκράτησε διὰ τὰς ἀτομικάς της ἀνάγκας.

— Εἶνε ἐπανόρθωσις, ἀπήντησεν ὁ Βαλέ- Γκρέτσκυ.

— Ἔστω, εἶνε πράγματι ἐπανόρθωσις· ἀλλὰ δεῖξόν μου πολλὰς γυναῖκας, αἵτινες εἰς τὴν θέσιν της θὰ ἔπραττον τὸ αὐτό. Τὸ κατ' ἐμὲ ὁμολογῶ, ὅτι ἐκτὸς τῆς μητρός μου, δὲν γνωρίζω μίαν τοιαύτην.

— Ἐγώ, προσέθηκεν ὁ Ρεζῶφ, σύδεμίαν.

— Ὦ! σύ, ἔχεις μίαν ἀδελφήν ....

— Διὰ τοῦτο λέγω: οὐδεμίαν. Σταθῆτε, φίλτατοί μου, ἰδοὺ τί μοι γράφει ἡ τρυφερά μου ἀδελφή, παρ' ἧς εἶχον ζητήσει χρήματα, ὀλίγον πρὸ τοῦ λάβωμεν τὰ χρήματα τῆς κυρίας Γκρέτσκυ...

Ὁ Βαλέριος συνωφρύωθη, ἀλλ' ὁ Ρεζῶφ οὐδ' ἐσκέφθη τοῦτο, καὶ ἠνέῳξεν ὀγκώδη ἐπιστολὴν ἐπὶ ροδοχρόου χάρτου μετ' ἀργυρῶν συμπλεγμάτων.

«Ἀγαπητέ μου ἀδελφὲ—ἀνέγνωσε γαλλιστὶ μετὰ κωμικοῦ ὕφους—ἡ ἐπιστολή σου μοὶ ἐπροξένησε μεγάλην θλῖψιν, διότι εἶνε πολὺ λυπηρὸν νὰ γνωρίζῃ τις τὰ δεινὰ ἐκείνων, οὓς ἀγαπᾷ, καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὰ θεραπεύσῃ.»

— Ὁποῖον ὕφος! ἀνεφώνησεν ὁ Ρεζῶφ ὑψῶν τὴν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ ἄκρου τῆς χειρός του, ἵνα κάλλιον ἐκφράσῃ τὸν θαυμασμόν του. Ὁποῖον ὕφος! ὁ διδάσκαλός της τῆς γαλλικῆς ἐπληρόνετο εἴκοσι φράγκα τὸ μάθημα, ἀλλὰ δὲν ἔκλεψε τὰ χρήματά της.

«Εἴθε νὰ ἠδυνάμην νὰ σοὶ στείλω ὅ,τι μοὶ ζητεῖς, ἀλλ' ἡ καρδία μου θλίβεται ὅταν σκέπτωμαι, ὅτι μοὶ εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον.»

— Τοὐλάχιστον τὸ λέγει καθαρά, εἶπε διακόπτων τὴν ἀνάγνωσίν του.

«Ἠτοίμασα ἐσθῆτα διὰ τὸν τελευταῖον χορὸν τῆς αὐλῆς, μίαν ἐσθῆτα θεσπεσίαν, μὲ δαντέλλας ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ μοὶ ἐστοίχισε τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς μου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐπροξένησε μεγάλην ἐντύπωσιν. Ὁ αὐτοκράτωρ μοὶ ὡμίλησε δίς! Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς πόσον ἤμην εὐτυχὴς βλέπουσα, ὅτι ἡ δυσμένειά σου δὲν μὲ ἔβλαψε ποσῶς.»

— Εὐγενὴς καρδιά, ὡραία ψυχή! ἐψιθύρισεν ὁ ἀναγνώστης.

«Ἐλπίζω νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐτυχοῦς ταύτης περιστάσεως, ἵνα κάμω διάβημά τι ὑπὲρ τῆς ἐπιστροφῆς σου, ἀλλὰ δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ σπεύσωμεν».

— Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν προφύλαξιν, εἶπε πάλιν.

«Δὲν ἔχω λεπτόν, καὶ ὁ σύζυγός μου ἀρνεῖται νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη μου. Διϊσχυρίζεται ὅτι ἐξώδευσα πλειότερα παρ' ὅσα θὰ ἦτο λογικόν, τοῦτο δὲ εἶνε ὅλως διόλου παράλογον. Εὑρισκόμεθα ἐν μεγάλῃ ψυχρότητι τὴν στιγμὴν ταύτην, δὲν σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ἀπευθυνθῇς πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τῷ ζητήσῃς χρήματα· ἐνεργῶν οὕτω, θὰ μὲ ἐξέθετες νὰ ἀπαντήσω ἄρνησιν, ὅταν θὰ ἐζήτουν δι' ἐμὲ αὐτήν, καὶ ἔχω ὀφειλέτας τόσῳ δυσαρέστους, ὥστε φοβοῦμαι, ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ μετ' ὀλίγον νὰ προστρέξω εἰς τὸν σύζυγόν μου, διὰ νὰ τοὺς κατευνάσω, μόλην τὴν δυσαρέσκειαν, ἣν τοῦτο θὰ μοὶ ἐπροξένει. Σύγγνωθι λοιπόν, προσφιλέστατέ μου ἀδελφέ, καὶ ἔχε πεποιθησιν εἰς τὴν ἀγάπην τῆς ἀφωσιωμένης ἀδελφῆς σου.»

— Εἶνε τελεία! ἀνεφώνησεν ὁ Σαβακίν, ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ.

— Ἔχει ὑστερόγραφον; προσέθηκεν ὁ Ρεζῶφ, καὶ τοῦτο ἀφορᾷ ὑμᾶς.

«Εἰπὲ εἰς τοὺς φίλους σου, ὅτι τοῖς εὔχομαι καλὴν ἐπιστροφήν. Ἡ ἀπουσία τοῦ Γκρέτσκυ μᾶς ἐστενοχώρησε πολὺ τὸν χειμῶνα τοῦτον! κανεὶς δὲν γνωρίζει νὰ διευθύνῃ τὴν μάζοῦρκαν ὅπως αὐτός.»

— Εὐχαριστῶ πολύ, ὑπετονθόρισεν ὁ Γκρέτσκυ. Βλέπει κἀνείς ὅτι εἶνε ἡ ὡραιοτέρα γυνὴ τῆς αὐλῆς, εἶπεν ὀλιγώτερον δύσθυμος μετὰ στιγμὴν σκέψεως: τὴν κατέστρεψαν μὲ τὰς κολακείας.

— Ὦ! ἐψιθύρισεν ὁ Ρεζῶφ, δὲν ὑπῆρχε τίποτε διὰ νὰ καταστραφῇ. Ἐ λοιπόν, ποῦ θὰ ἤμην Γκρέτσκυ, ἐὰν ἡ σύζυγός σου, δὲν μοὶ ἔστελλεν ὅ,τι ἔλαβεν ἐκ τοῦ οἴκου μου;

Ὁ Βαλέριος ἀπήντησε διὰ κινήσεως τῶν ὤμων.

— Εἶσαι ἄδικος, ἤρχιζεν ὁ Σαβακίν.

— Εἶμαι νυμφευμένος, διέκοψεν ὁ Γκρέτσκυ.

— Ἀλλὰ τί διάβολο ἤθελες! ἔκραξεν ὁ Ρεζῶφ· εἶσαι νυμφευμένος! αὐτὸ εἶνε τὸ δίκαιον ἐπὶ τέλους, διότι σύ...

— Ἐ! τὸ γνωρίζω καλῶς, ὅτι εἶνε δίκαιον, εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ ἐγειρόμενος καὶ περιπατῶν κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου, τοῦθ' ὅπερ δι' αὐτὸν ἦτο σημεῖον μεγάλης ἐσωτερικῆς ταραχῆς. Ἐὰν δὲν ἦτο δίκαιον θὰ ἐτίναζον τὰ μυαλά μου εἰς τὸν ἀέρα! Ἀλλ' ἐὰν εἶνε δίκαιον, δὲν εἶνε λόγος νὰ εἶνε καὶ εὐχάριστον!

Οἱ δύο του φίλοι ἔμειναν σιωπηλοὶ ἐνῷ ἐξηκολούθει τὸν περίπατόν του.

— Εἶνε δίκαιον, ἔστω! ἀπήντησε μετ' αὐξούσης ζωηρότητος. Εἶνε δίκαιον ἐπειδὴ ἐμέθυσα μαζί σας καὶ συνήντησα μικρὰ κόρην καθ' ὁδόν, τὴν ὁποίαν ὡδήγησα εἰς τὸ *Ἐρυθρὸν Ξενοδοχεῖον*, νὰ ἐξορισθῶ εἰς τὴν Σιβηρίαν καὶ νὰ στερηθῶ τῆς περιουσίας μου. Καὶ πρέπει ἀκόμη νὰ ὀφείλω χάριτας εἰς τὴν ἐπιείκειάν των ἐκεῖ κάτω, διότι μοὶ ἀφῆκαν τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν! Ἀλλ' εἶνε δίκαιον ὥστε, ὡς ἐκ τῆς μεγαλητέρας τῶν συμπτώσεων, ἡ κόρη, ἥτις ἐξήρχετο μόνη ὅταν ἐνύκτονε, ἀντὶ νὰ εἶνε θαλαμηπόλος τις μεταβαίνουσα εἰς τοῦ πέμπτου ἐραστοῦ της, νὰ εὑρεθῇ τιμία κόρη καὶ ὁ πατήρ της γέρων χειρουργὸς τοῦ στρατοῦ; Ἴδωμεν, ἐξ ὑμῶν δὲν εἶχεν ἕκαστος εἰς τὸν βίον του δέκα τοιαῦτα ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέληξαν τόσον κακῶς;

— Ὄχι ὅπως τοῦτο, παρετήρησεν ὁ Σαβακίν. Ὑπῆρχεν ἀπάτη, ἀλλ' ὄχι καὶ βία.

Ὁ Γκρέτσκυ ἐβύθισε τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ δὲν ἀπήντησε κατ' ἀρχάς.

— Ἐκάμαμεν τὴν ὡραίαν ταύτην ἐπιχείρησιν ἀπὸ κοινοῦ, εἶπε τέλος μετὰ βραχεῖαν σιωπήν.

— Διὰ τοῦτο καὶ σὲ συνωδεύσαμεν ἕως ἐδῶ, ἀπήντησεν ὁ Ρεζῶφ.

Δευτέρα σιωπὴ ἐπηκολούθησεν.

Ὁ Βαλέριος περιεπάτει πάντοτε.

— Θέλεις νὰ μάθῃς τί σκέπτομαι; εἶπεν ὁ Σαβακίν· εἴμεθα τρεῖς τρελοί, ἔστω· ἀλλὰ σὺ εἶσαι ἔτι ἕνας ὑπερήφανος· Ὅ,τι σὲ πληγώνει δὲν εἶνε ἡ ἐξορία σου, δὲν εἶνε ἡ καταστροφή σου,—εἶναι ὁ γάμος σου!

— Ἐ! ναί! ἀνεφώνησεν ὁ Γκρέτσκυ, στρεφόμενος καὶ βλέπων αὐτὸν κατὰ πρόσωπον. Ναί· ὁ γάμος μου. Πῶς ἐγώ, ὁ κόμης Βαλέριος Γκρέτσκυ, νέος, πλούσιος, εὐγενής, νὰ συνδεθῶ μὲ τὴν μακρὰν αὐτὴν χωρικήν, τὴν σχεδὸν πληβείαν!— Ἰδοὺ ἐγὼ νυμφευμένος, καταδικασμένος νὰ ἀποθάνω ἄνευ τέκνων, ἄνευ τέκνων νομίμων τοὐλάχιστον, καὶ θέλετε νὰ προσκλίνω καὶ νὰ εἴπω ταπεινῶς: Ἤμην ἄξιος τούτων ὅλων, ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν σύζυγόν μου, διότι τὴν ἐξέλαβον ὡς ἄλλην τινά; Ὦ! ὄχι! ὦ! ὄχι!

Ὁ Βαλέριος ἤρχισε πάλιν τὸν περιπατόν του τρέμων ἐξ ὀργῆς.

— Ἔ, λοιπόν, ἐγώ, εἶπεν ὁ Σαβακίν, ἰδοὺ τί λέγω μετὰ τεσσάρων μηνῶν σκέψεις τόσῳ δυσαρέστους ὅσῳ δύνασαι νὰ σκεφθῇς. Τὴν μετεχειρίσθης ὡς τυχαίαν καὶ ἦτο τιμία γυνή. Τὴν ἐνόμισες ὡς ζητοῦσαν λείαν καὶ δὲν ἦτο· ἔχομεν τὴν ἀπόδειξιν. Τὴν ἐνόμισες κακήν, δὲν ἦτο εἰμὴ προσβεβλημένη· καὶ ἀπόδειξις, ὅτι δὲν ἦτο κακή, ἰδοὺ την, εἶπε δεικνύων τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἡ Ροῦτα τῷ εἶχεν ἀποστείλῃ.

Ὁ Γκρέτσκυ ὥρμησε κατὰ ἐπίπλου τινός, πλήρους ἐκ τῶν ἐκ Πετρουπόλεως περιφθέντων κομψοτεχνημάτων, τὰ ἔρριψε κατὰ γῆς καὶ τὰ ἐποδοπάτησε μετὰ λύσσης. Εἶτα παρετήρησε τὸν Σαβακὶν ὠχρὸς καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις ὀργῆς.

— Δύνασαι νὰ καταστρέψῃς τὴν ὑλικὴν ἀπόδειξιν, εἶπεν οὗτος χωρὶς νὰ ταραχθῇ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ εὐεργέτημα. Ἡ σύζυγός σου ἔχει ὡραίαν ψυχήν, εἶνε ὡραία καὶ ἀξιοπρεπής. Δὲν θὰ τὴν ἐξέλεγες ἀλλὰ δύνασαι νὰ τὴν παραδεχθῇς ἄνευ αἰσχύνης. Ἐὰν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου γνωρίζω καλῶς τί θὰ ἔπραττον.

— Θὰ τῇ ἐζήτεις συγγνώμην; εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ μορφάζων.

— Ἀκριβῶς. Καὶ θὰ τῇ ἀπήτουν νὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐξορίαν μου. Ἐὰν ἠρνεῖτο, θὰ τὴν ἔκρινον ἄλλως· ἐὰν ἐδέχετο. . . . .

— Θὰ εἶσθε λίαν εὐτυχὴς καὶ θὰ ἀπεκτᾶτε πολλὰ τέκνα, εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ μετὰ τοῦ αὐτοῦ σαρκαστικοῦ γέλωτος.

— Ὅπως τὸ λέγεις, προσέθηκεν ἡσύχως ὁ Σαβακίν.

— Θὰ ἔπραττον τὸ ἴδιον, εἶπε καὶ ὁ Ρεζῶφ. Πρῶτον μία γυνὴ ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς παρασκευάζῃ τὸ τέϊον καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ ὀλίγον εἰς ὅ,τι τρώγομεν, θὰ ἦτο εὐτύχημα.

— Λυποῦμαι, διότι σᾶς στερῶ τῆς εὐτυχίας ταύτης, εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ πάντοτε εἴρων, ἀλλ' ἀληθῶς δὲν αἰσθάνομαι τὴν δύναμιν νὰ φθάσω εἰς τὸ ὕψος τοιαύτης θυσίας.

— Ἐλπίζω ὅτι μὲ τὸν καιρόν, ἀπήντησεν ὁ Σαβακίν, θὰ γίνῃς λογικώτερος!

— Ποτέ, εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ, τὴν φορὰν ταύτην ἡσυχος καὶ ἀποφασιστικός.

— Θὰ συνέλθῃς.

— Ποτέ! ἀπήντησεν οὗτος.

— Λυποῦμαι διὰ σέ, εἶπε ψυχρῶς ὁ Σαβακίν. Ἔρχεσαι Ρεζῶφ; εἶνε ἀργά.

Οἱ δύο φίλοι ἐξῆλθον τῆς καλύβης· ὁ Γκρέτσκυ, ἄφωνος καὶ σκαιός, ἀνταπέδωκε μόλις τὸν χαιρετισμὸν καὶ ἔμεινεν ἐπὶ στιγμὴν ἀκίνητος. Εἶτα ριπτόμενος ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἐξερράγη αἰφνιδίως εἰς δάκρυα λύσσης.

Ἐνῷ τὴν κατηρᾶτο, ἡ Ραϊσὰ καθημένη παρὰ τὴν θυρίδα τῆς σιδηροδρομικῆς ἁμάξης ἀνέπνεε τὴν αὔραν τῆς ἀνοίξεως, ἥτις τῇ ἔφερε τὸ ἄρωμα τῶν νέων κλάδων τῶν σημυδῶν, ὁ δὲ νοῦς της ἐλησμόνει τοὺς τεθνεῶτας ἵνα προσηλωθῇ εἰς τὸν ἐξόριστον...

— Ἐὰν ἦτο αὐτός, ἐσκέπτετο, θὰ τῷ συνεχώρουν τὰ πάντα ἐξ ὅλης καρδίας! Πῶς θὰ τὸν ἠγάπων, ἐὰν ἤθελε μόνον νὰ ὁμιλήσῃ!

ΚΗ'.

Ἡ κυρία Μαρσὼφ ἐθεωρεῖτο ὡς μία τῶν πλουσιωτέρων ἰδιοκτητριῶν τοῦ κυβερνείου Κ. Ἠρίθμουν τότε κατὰ ψυχάς, δηλαδὴ κατὰ κεφαλὰς τοὺς ἄρρενας ὑποτελεῖς, τὴν περιουσίαν δηλαδὴ τῶν μεγάλων ἀρχόντων, καὶ ἡ κυρία Μαρσὼφ ἐκέκτητο πέντε χιλιάδας ψυχάς. Ἄλλοι ἦσαν πλουσιώτεροι, ἀν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει περιουσίας πριγκιπικὰς καὶ κολοσσαίας, ἀλλ' ὀλίγα κτήματα διετηροῦντο τόσῳ καλῶς, ὅσῳ ταῦτα, ἰδίᾳ ὅτε ἔζη ἀκόμη ὁ κ. Μαρσώφ.

Οὗτος ἦτο ἄνθρωπος ἀξιαγάπητος, χαρακτὴρ εὐκόλου, καὶ ὀλίγον ἐλαφροῦ. Αἱ κακαὶ γλῶσσαι τῆς ἐπαρχίας διϊσχυρίζοντο, ὅτι τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι εἶχεν ἀνετραφῆ παρὰ Γάλλου· ἀλλ' ἦτο καθαρὰ συκοφαντία, διότι ἦτο πανομοιότυπον τοῦ γέροντος Μαρσώφ, τοῦ πατρός του, ὅστις εἶχε λάβῃ καθαρωτάτην ρωσικὴν ἀνατροφήν.

Ὁ Νικόλαος Μαρσὼφ ἦτο λοιπὸν ὁ ἀξιαγαπητότερος ἄνθρωπος, ὃν ἠδύνατό τις νὰ ἀπαντήσῃ· ἠγάπα ὅ,τι ἀποτελεῖ τὰ θέλγητρα τῆς ζωῆς, ἤτοι: τὴν τράπεζαν, τὰς γυναῖκας, τὰ χαρτιά, τὰ παίγνια καὶ τὰς παραστάσεις τῶν κωμῳδιῶν.

Οὐδεὶς κάλλιον αὐτοῦ ἐγνώριζε νὰ διοργανώσῃ μίαν ἰδιωτικὴν παράστασιν.

Ἐξέλεγε τὰ κατάλληλα πρόσωπα διὰ τοὺς μέν, τὰς ἐνδυμασίας διὰ τοὺς ἄλλους, ὀρχήστραν διὰ πάντας· ἦτο συγχρόνως διευθυντὴς τοῦ θιάσου, ὑποβολεύς, ἠθοποιός, καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, ἀδιάφορον τί.

Ἀλλὰ μακρὰν τῶν ἐνδιαφερουσῶν τούτων ἀσχολιῶν, ὁ Νικόλαος Μαρσὼφ περιέπιπτεν εἰς τὴν ἀτονίαν τοῦ κτηματίου, ὅστις καπνίζει καλὰ σιγάρα καὶ ἀποκοιμᾶται ἀναγινώσκων ἐφημερίδας. Διὰ νὰ τὸν ἐξαγάγῃς ἐκ τῆς νωχελοῦς ταύτης καταστάσεως, ἐχρειάζετο νέα ἑορτή: Χορὸς ἐξ εὐγενῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κυβερνείου, συναυλία ὑπὲρ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ, καὶ ἄλλη τις παράστασις ἐρασιτεχνῶν.

Νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ κ. Μαρσὼφ δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὸν σύζυγόν της τόσῳ ζωηρὸν ἔξω, τόσῳ σκαιὸν εἰς τὸν οἶκον, θὰ ἦτο ψευδὴς ἐπιβεβαίωσις. Ἡ κόμησσα Ἑλένη Γκρέτσκυ, εἶχε παραφόρως ἐρασθῆ τοῦ ὡραίου Μαρσὼφ καὶ τὸν ἐνυμρεύθη μετὰ μέθης, ἥτις τὴν μετεμόρφου. . . Ἔλεγον περὶ αὐτῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς μνηστείας της, ὅτι ἐβάδιζεν ὄχι ἐπὶ τῶν νεφῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀστέρων.

Μετὰ ἑνὸς ἔτους συμβίωσιν ἡ Ἑλένη διέκρινεν, ὅτι οἱ ἀστέρες, ἐὰν ὑπῆρχον τοιοῦτοι, κατέπιπτον, ὁ δὲ οὐρανὸς της ἦτο κατεσκευασμένος ἐκ κυανοῦ ναστυχάρτου, ὡς θεατρική τις σκηνογραφία.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Μαρσὼφ ἦτο θελκτικώτατος ἀλλ' οὐδὲν εἶχε κοινὸν μετὰ τῶν ἀστέρων, ἐκτὸς ἴσως τῶν ἀστέρων τοῦ μελοδράματος, ὅτε τις τούτων διήρχετο ἐκ τῆς πρωτευούσης τοῦ κυβερνείου.

Ἡ Ἑλένη παρετήρησεν ἐπί τινα χρόνον τὰ συντρίμματα τῆς εὐτυχίας της, καταπεσούσης πολλάκις πρὸ τῶν ποδῶν της· προσεπάθησε νὰ τὰ συγκολλήσῃ, ἀλλὰ διὰ μέσων πολὺ αἰθερίων· ἐζήτει παρὰ τῷ Μαρσὼφ ὅ,τι δὲν εἶχεν οὗτος, ὅ,τι, ἐν τῇ θερμότητι τοῦ πρώτου της ἔρωτος, αὐτὴ αὕτη ἐνεφύσησεν αὐτῷ, τὴν δίψαν τοῦ ἰδεώδους, τῶν μεγάλων ἀφοσιώσεων, τῶν γενναίων θυσιῶν· ὁ Μαρσὼφ ἐστερεῖτο πάντων τούτων.

Ἐβαρύνθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ βλέπῃ τὴν σύζυγόν του τόσῳ ψυχράν, εἰς ὅτι ἰδίᾳ τὸν ἐνδιέφερε, καὶ ἤρχισε νὰ ζητῇ διασκεδάσεις ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Τὰ χρονικὰ λέγουσιν, ὅτι αἱ διασκεδάσεις ὑπῆρξαν πολυάριθμοι καὶ διαφόρων ἀποχρώσεων ἀπὸ τοῦ ἐβενώδους μέλανος, μέχρι τοῦ ἀνοικτοτέρου ξανθοῦ. Τίνος ἦτο τὸ λᾶθος;

Ὅταν ὁ εὐχάριστος οὗτος σύντροφος μετηνέχθη νεκρὸς εἰς τὸν οἶκόν του, χωρὶς οὐδεὶς νὰ δύναται νὰ εἴπῃ πῶς εἶχε προέλθῃ ἡ καταστροφὴ αὕτη, ἡ συγκίνησις ἦτο ζωηρὰ εἰς Κ. καὶ ἔτι περαιτέρω. Νεαρὸς λοχαγὸς τῶν δραγόνων, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπὶ ματαίῳ προσεπάθει νὰ ἐκπολιορκήσῃ τὴν καρδίαν τῆς κ. Μαρσώφ, εἶδε τὴν θύραν τῆς χήρας κλειομένην ἀμέσως μετὰ τὴν κηδείαν. Οἱ φίλοι πάντες ἀπεμακρύνθησαν πρὸ τοῦ προσωπείου τῆς πανεροῦς ἀδιαφορίας, ἣν ἡ Ἑλένη ἐπέδειξε πρὸ τοῦ πτώματος τοῦ συζύγου της.

Οὐδὲ φωνή, οὐδὲ δάκρυα τὸν παρετήρησε μετὰ σιωπῆς, δάκνουσα μηχανικῶς τὴν χεῖρα διὰ κινήσεως νευρικῆς, τὰ ὠχρὰ χείλη της ἐφαίνοντο προφέροντα λέξεις τινάς, ἃς οὐδεὶς ἤκουσε, εἶτα ἐδώκε τὰς διαταγάς της, καὶ λαμπρὰ κηδεία ἐγένετο εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ πλουσίου κτηματίου.

Κατὰ τὴν κηδείαν ἐδέχθη μετὰ θαυμασίας ἀξιοπρεπείας τὰς συλλυπητηρίους ἐπισκέψεις καὶ τὰς τυπικὰς παρηγορίας, εἶτα ἔκλεισεν ὁλοτελῶς τὸν οἶκον τῆς πόλεως, ἔνθα ἄλλως τε δὲν μετέβαινε ποτέ, καὶ ὃν ὁ σύζυγός της κατῴκει πρότερον, σχεδὸν μόνος, κατὰ τοὺς λαμπροὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος.

Ἔκτοτε ἔζη μόνη ἐν τῇ ἐξοχῇ μετὰ τοῦ μικροῦ της λεπτοφυοῦς υἱοῦ, ὃν ἐλάτρευε καὶ ὅστις καταπληκτικῶς ὡμοίαζε πρὸς τὸν πατέρα του.

Εἶπον τότε περὶ τῆς Ἑλένης Μαρσὼφ τὴν φοβερὰν ἐκείνην λέξιν, ἥτις ἐστιγμάτισε τὴν Μαρίαν τῶν Μεδίκων: δὲν ἐταράχθη πολὺ διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της. Αἱ καλαὶ ψυχαί, — ποῦ θὰ εὑρίσκονται ἂν οὐχὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις — ἔκριναν καθῆκόν των νὰ ἀποσπάσωσιν ὁμολογίαν τινά.

Προέβησαν μέχρι τοῦ νὰ διανύσωσιν, ἐπὶ μηδαμινῆς προφάσεσι, τὰ εἰκοσιπέντε βέρστια, ἅτινα ἐχώριζον αὐτὰς ἀπὸ τοῦ κτήματός της. Ἦλθον τὴν πρωΐαν, τὸ ἑσπέρας, ἵνα λάβωσι τὸ τέκνον, ἵνα διέλθωσι τὴν νύκτα, διὰ μίαν ὥραν, διὰ ὀκτὼ ἡμέρας .... οὐδὲν ἔμαθον· ἡ Ἑλένη ἔμεινεν ὑπερήφανος καὶ μελαγχολική, ὁμοία πρὸς βασίλισσαν ἐκδιωχθεῖσαν τῶν κρατῶν της· καλὴ διὰ τὸ τέκνον της, ἀλλ' ἄνευ τῶν διαχύσεων ἐκείνων τῆς τρυφερότητος, αἵτινες θέλγουσι τὸ κοινὸν καὶ μᾶς κάμνουν νὰ λέγωμεν: Θεέ μου, πόσον ἡ γυνὴ αὕτη ἀγαπᾷ τὸ τέκνον της! ἠγάπα τὸν υἱόν της, ὅπως ἠγάπα τὸν σύζυγόν της! ἐνδομύχως.

Οἱ ἐπαρχιῶται δὲν ἀγαπῶσι τὰς τρυφερότητας ταύτας, διότι δὲν βλέπουσι καθαρῶς· ἀγαπῶσι τοὺς χονδροὺς ἀσπασμούς, τοὺς ἠχοῦντας ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν παιδίων, καὶ τὰ τρυφερὰ αἰσίσματα ὑπὸ τὸν συζυγικὸν βραχίονα. Καὶ ἡ ἐπαρχία κατεδίκασε τὴν Ἑλένην Μαρσώφ. Ἐπισκέπτρια τολμηροτέρα καὶ μᾶλλον ἐπίμονος τῶν ἄλλων, ἔτυχεν ἡμέραν τινὰ ἡμιαποτελέσματος, ὅπερ προὐξένησε ῥῖγος εὐχαριστήσεως καὶ φρίκης εἰς ὅλας τὰς καλὰς ψυχὰς τῶν περιχώρων· ἡ ὁμιλία ἀνέδραμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τὴν προηγηθεῖσαν τῆς χηρείας τῆς κ. Μαρσώφ· αὕτη ἀφῃρημένη καὶ ἀνιωμένη ἀπήντα εἰς ἑκατὸν ἐρωτήσεις, ἐνῷ ἐξηκολούθει νὰ κεντᾷ ἐπὶ μαλλίνου ὑφάσματος.

— Ἄ, φίλη μου, εἶπεν ἡ ἐπισκέπτρια, ἐλησμόνουν νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἡ κ. Παλούσκη, ἡ ὡραία Πολωνίς, γνωρίζετε....

Ἡ κ. Μαρσὼφ ἐρρίγησε καὶ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν ἀφίνουσα ὑψωμένην εἰς τὸν ἀέρα τὴν χεῖρα, ἥτις ἐκράτει τὴν βελόνην· ἡ φίλη ἐνθουσιῶσα ἐξηκολούθησε.

— Ἡ κ. Παλούσκη κατέλιπε τὴν πόλιν μας ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπωλέσατε τὸν μακαρίτην Μαρσώφ. . .

Ἡ χεὶρ τῆς Ἑλένης ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ κεντήματος καὶ ἐκάρφωσε τὴν βελόνην ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος.

— Ἔ, λοιπόν, ἐξηκολούθησεν ἡ καλὴ κυρία, ἐπεφάνη καὶ πάλιν εἰς τὸν ὁρίζοντά μας: εἶχε τὴν εὐτυχίαν ν' ἀπωλέσῃ τὸν σύζυγόν της... Ἐφονεύθη εἰς μίαν ἔριδα, εἰς μονομαχίαν, δὲν ἠξεύρω πλέον ποῦ· οἱ καλῶς πληροφορημένοι λέγουσιν, ὅτι τὴν ἠνόχλει πολύ.

— Δὲν πιστεύω ὅτι ἠνοχλεῖτο πολὺ δι' αὐτόν, εἶπεν ἡ κ. Μαρσὼφ γενομένη αἴφνης ὠχροτάτη.

Καὶ ἐγώ, ἐξηκολούθησεν ἡ φίλη, πιστεύω, ὅτι δὲν ἠνόχλει οὐδένα· ἀλλ' ἂν ἡ κ. Παλούσκη εὗρε τὸ μέσον νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' αὐτοῦ, δὲν θὰ ὠρκιζόμην ὅτι ἐπάλαισε πολὺ μὲ τὴν συνείδησίν της....

Ἡ κ. Μαρσὼφ διέκοψε τὸ ἔργον της καὶ ἀπώθησε ὀλίγον τὸ κέντημα, ἡ χεὶρ της ἔτρεμε φανερῶς· ἤρχισε νὰ ζητῇ τὰ μαλλία ἐντὸς κανίστρου διὰ νὰ τὰ συνδυάσῃ.

— Ὁ σύζυγός σας τὴν ἐνοστιμεύετο ἀρκετά, ἐπανέλαβεν ἡ ἐπισκέπτρια· ἐφλυάρησαν πολύ..... Φαίνεται ὅτι τὴν ἠγάπα ἐμμανῶς.

Ἡ κ. Μαρσὼφ ἐξηκολούθει νὰ ζητῇ τὰ μαλλία, ἅτινα ἔρριπτε πυρετωδῶς ἐν τῷ κανίστρῳ.

— Ἄλλως τε, εἰς ὑμᾶς δὲν θὰ ἐξεμυστηρεύετο πάντα ταῦτα, προσέθηκεν ἡ κυρία μετὰ μικροῦ γέλωτος· θὰ εἶχε τὰ μυστικά του. Δὲν εἶσθε ὀλίγον ζηλότυπος;

Ἡ κ. Μαρσὼφ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐπανέλαβε τὸ ἔργον της.

— Ὑπῆρχεν ὅμως κάτι, οἴμοι!... ὁ πτωχὸς αὐτὸς Μορσὼφ ἦτο ἐν τούτοις πολὺ θελκτικός! ἄνθρωπος μὲ τόσον πνεῦμα! μὲ τόσην καρδίαν.....

— Διὰ τὴν κυρίαν Παλούσκη! ἐψιθύρισεν ἡ Ἑλένη ἐκλέγουσα τέλος τεμάχιον νήματος, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ μετὰ προσοχῆς.

— Ναὶ ἀναμφιβόλως.... Ἄχ! εἶσθε ζηλότυπος· τοῦτο φαίνεται· θὰ ἐμείνατε ἐμβρόντητος, ὅτε εἴδετε νὰ σᾶς τὸν φέρωσι νεκρόν.

Ἡ Ἑλένη δὲν ἀπήντησεν, οἱ ὀφθαλμοί της προσηλοῦντο ἐπὶ τοῦ νήματος, ἀλλ' ἔβλεπε πράγματι τὴν νεκρικὴν πομπὴν φέρουσαν τὸ σῶμα τοῦ συζύγου της, ἐν φερέτρῳ ἐξ ἐρυθροῦ βελούδου, ἐν τῷ ψύχει ἐκείνῳ τοῦ Ἰανουαρίου, ὅπερ καθίστα τὸν ἀέρα τόσον ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ἀναπνοήν, ὡς ἐὰν συνέκειτο ἐξ αἰχμῶν βελόνης. Ἤκουε τὸ ἐπικήδειον ᾄσμα, ἔβλεπε κομιζόμενον τὸν σύζυγόν της, παγωμένον καὶ ξηρόν, ἐκεῖνον, ὅστις τὴν εἶχεν ἀποχαιρετίσῃ τὴν προπαραμονὴν μετὰ μειδιάματος σκωπτικοῦ καὶ φιλήματος ἀδιαφόρου ἐπὶ τοῦ πυρέσσοντος μετώπου γυναικὸς ζηλοτύπου.

— Θὰ κατεπλάγητε πολύ ἔ; ἐπανέλαβεν ἡ φίλη ἀκολουθοῦσα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῆς νεαρᾶς χήρας τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἐξήγειρεν ἡ ἀνάμνησις ἐκείνη.

— Ὄχι, ἐψιθύρισεν ἡ κυρία Μαρσώφ, ὡς ἐν ὀνείρῳ, ὄχι.... Τὸ περιέμενον πρό τινος καιροῦ.

Εἰς τὸν θρίαμβον τοῦτον τῆς διπλωματίας της, ἡ ἐπισκέπτρια ὠπισθοδρόμησε φρικιῶσα· ἐπέτυχε λαμπρά! Τί ἐπιτυχία τὸ βαρὺ τοῦτο φορτίον ὁμολογίας τόσῳ κατηγορηματικῆς. Τὸ κίνημά της ἐξήγαγε τὴν κ. Μαρσὼφ ἐκ τῆς ῥέμβης της, ἔκρουσε τὸν κώδωνα καὶ ἠτοίμασε τὸ τέϊον· ἀλλ' ἡ συνδιάλεξις ἐξησθένησε καὶ ἡ καλὴ γυνὴ ἀνεχώρησε μετ' ὀλίγον, ἀνυπομονοῦσα νὰ διαμοιρασθῇ μετ' ἄλλων τὴν εὐθύνην τοῦ φοβεροῦ μυστικοῦ.

Τὴν ἐπαύριον ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Κ.... ἐπανελάμβανον εἰς τὸ οὖς ἀλλήλων, ὅτι ἡ κ. Μαρσὼφ μανιώδης ἐκ ζηλοτυπίας, εἶχε δηλητηριάσῃ τὸν σύζυγόν της, διὰ νὰ μὴ εἶνε ἐραστὴς τῆς κ. Παλούσκη.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΑΟΛΟΓΙΑ

ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ ΑΗΔΟΝΙ

(μῦθος κριλώφ)

Μιὰ μέρα ἕνας γαΐδαρος εἶπε στὸ ἀηδονάκι
τὸ ἐξαιρετὸ πουλάκι:
— Φίλε μου, ἄκουσα νὰ λὲν ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος
πῶς τραγουδεῖς περίφημα, σὰν μάστορας μεγάλος.
Ἤθελα τὸ τραγοῦδι σου γ' ἀκούσω, νὰ γνωρίσω
ἂν ψάλλῃς ὄντως τεχνικά, τὸ ζήτημα νὰ λύσω.
Νὰ δείχνῃ τότε τὸ πουλὶ τὴν τέχνη του ἀρχίζει·
Μὲ χίλιους τρόπους κελαδεῖ, παθητικὰ συρίζει·
εὐστροφα λαρυγγίζει.
Τώρα μιὰ τρυφερὴ φωνὴ ἀκούς μακρυὰ νὰ σβύνῃ,
τώρα γοργὰ κελάδημα ἐπάνω βάσος μέσα χύνει.
Ὅλα τριγύρου ἄκουαν τότε τὴν φημισμένο
τῆς χαραυγῆς τραγουδιστή, τὸν πολυαγαπημένο.
Τὸ ἀεράκι ἔπαυσε, κάθε πουλὶ σωπαίνει,
σὰν μαγευμένο μένει,
καὶ τὰ κοπάδι' ἀπλώθηκαν σιγὰ στὸ χορταράκι,
Τὰ ἐκαμάρον' ὁ βοσκὸς κρατώνας τὴν πνοή του,
καὶ πότε πότε' ἀκούοντας τὸ ζήλευτο πουλάκι,
γλυκὰ ἐχαμογέλασ' τὴν ἀγαπητική του.
Ἔπαυσ' ὁ ψάλτης σ' ἀμὰ τοῦ τὸ πολυζηλεμένο.
Ὁ γάϊδαρος μὲ μέτωπο στὴ γῆ χαμηλωμένο,
— Μὰ ἐὰν ψάλλεις, λέγει, ἀηδόνι μου, καλὰ τὰ κατορθώνεις,
κι' ἀλήθεια, μὲ τὸ ἄσμα σου σεινοχωρὶς νὰ φέρνεις.
Μὰ εἶναι κρίμα, καὶ πολλὴ σοῦ γίνεται ζημιὰ
πῶς μὲ τὸ πετεινάρι μας δὲν ἔχεις γνωριμία:
Καλλίτερα θὰ ἔψαλλες, ὅπως ἀρρὸν καὶ κρίνω,
ἂν μερικὰ μαθήματα ἐπάνω ἀπὸ κεῖνον.
Ν' ἀκούσῃ τέτοια κρίσι τ' ἀηδόνι τὸ καϋμένο,
Φτερὰ κάμε καὶ φεύγει σὲ τόπο μακρυσμένο.

Ἀπὸ κριτῶν παρόμοιο νοῦ καὶ ἀπὸ τέτοια γνῶσι,
Θεὸς νὰ μᾶς γλυτώσῃ.

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Περὶ τὴν 9 ὥραν τῆς ἑσπέρας τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἰσχυρὰ δόνησις σεισμοῦ ἐγένετο αἰσθητὴ καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ζημίαι δ' ἰδίᾳ ἐγένοντο ἐν Πάτραις, Αἰτωλικῷ, Ἀγρινίῳ, Καρβασαρᾷ, Μεσολογγίῳ καὶ ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἀκαρνανίας. Θύματα ἐκ τοῦ σεισμοῦ δὲν ὑπῆρξαν, ἐτραυματίσθησαν δὲ μόνον ἐλαφρῶς τινες. — Ὁ κ. Ι. Πάγκας, Μακεδών, κατέθεσεν εἰς τὸ Ἀμαλίειον Ὀρφανοτροφεῖον 5,000 δρ. ὅπως αἱ μὲν 4,000 ἐξ αὐτῶν χρησιμεύσωσιν εἰς προίκισιν δύο νεανίδων, νυμφευομένων τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τοῦ Διαδόχου, αἱ δὲ 1,000 διακτεθῶσιν ὑπὲρ τοῦ καταστήματος· ἐδήλωσε δ' ὅτι ἡ δωρεὰ αὕτη εἶνε ἀπαρχὴ τακτικῆς καὶ μονίμου χορηγίας πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. — Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐπανέκαμψεν ἐξ Εὐρώπης ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυπολιτεύσεως κ. Θ. Δεληγιάννης. Θερμῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ἐνταῦθα οἱ φίλοι του. — Ὁ κ. Ἰ. Πάγκας τὴν ἐξ ἑνὸς καὶ ἡμίσους ἑκατομμυρίου δραχμῶν περιουσίαν του ἐδωρήσατο εἰς τὸ ἔθνος, ἵνα τὰ ἐξ αὐτῆς εἰσοδήματα δαπανῶνται ὑπὲρ ἐθνικῶν σκοπῶν, ὧν τινες ὁρίζονται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δωρητοῦ. Ἡ κυβέρνησις ὥρισεν αὐτῷ σύνταξιν ἐκ χιλίων δραχμῶν κατὰ μῆνα, ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς περιουσίας του, πρὸς συντήρησίν του. — Ἀπεφασίσθη ἡ εἰς Εὐρώπην ἀποστολὴ ὑποτρόφων τοῦ δημοσίου, πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ναυπηγικῆς, τεσσάρων διδακτόρων τῶν μαθηματικῶν ἐκλεγομένων διὰ διαγωνισμοῦ. — Ἀπενεχθὴ ὑπὸ τοῦ Τσάρου εἰς τὸν ἐπὶ τῆς οἰκουμενικοῦ συνόδου ὑπουργὸν κ. Βουλπιάνιν ὁ μεγαλόστυρος τῆς Ἁγ. Ἄννης.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Βεβαιοῦται ὅτι ἡ [illegible] πρεσβείαν εἰς Ἀθήνας πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον. — Ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια τῆς Ρωσίας ἀπῆλθεν εἰς Κοπεγχάγην, ὅπου συναθροισθήσονται καὶ ἐφέτος πάντα τὰ μέλη τῆς δανικῆς δυναστείας. — Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γενικῆς τῶν Κρητῶν Συνελεύσεως, ἡ μεταβᾶσα ἐν Χανίοις ὅπως συζητήσῃ μετὰ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Σουλτάνου τὰ ὑποβληθέντα τῇ Πύλῃ αἰτήματα, διέκοψε τὰς μετὰ τοῦ Ζακῆρ πασᾶ σχέσεις της καὶ διεμαρτυρήθη διὰ τὴν τῆς Πύλης ἄρνησιν νὰ ἀπαντήσῃ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα εἰς τὰ αἰτήματα ταῦτα, ἀπαιτοῦσα ἤδη ἵνα προηγουμένως οἱ Κρῆτες διαλυθῶσι καὶ καταθέσωσι τὰ ὅπλα. Ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Κρήτης ἐπικρατεῖ σχετική τις ἡσυχία, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὅμως ἐξακολουθοῦσιν αἱ δῃώσεις τῶν Ὀθωμανῶν, μεθ' ὅλην τὴν ἐπέκτασιν τῆς στρατιωτικῆς ζώνης. — Ἐτελέσθη ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Κανιγγιτάϊν, ἐν τῷ παλαιῷ δουκάτῳ τοῦ Νασσάου, ἡ μνηστεία τῆς πριγκιπίσσης Μαργαρίτας τῆς Πρωσίας, νεωτέρας ἀδελφῆς τῆς μνηστῆς τοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου, μετὰ τοῦ πρίγκιπος διαδόχου Νικολάου τοῦ Νασσάου. — Ἐργάται περὶ τοὺς 130,000 ἀπεργήσαντες προὐκάλεσαν ταραχὰς ἐν Λονδίνῳ. — Στρατιωτικαὶ παρασκευαὶ ἀγγέλλονται ἐκ Βουλγαρίας καὶ Σερβίας. — Ἐτελέσθησαν ἐν Πετροπόλει οἱ γάμοι τοῦ μεγάλου δουκὸς Γεωργίου τοῦ Λαϊχτεμπέργ μετὰ τῆς πριγκιπίσσης Ἀναστασίας τοῦ Μαυροβουνίου.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἡ διάσημος Πάττη ἐποιήσατο ἔναρξιν τῆς φθινοπωρινῆς καλλιτεχνικῆς περιοδείας της ἀπὸ τῆς δεῦτ τρέχοντος, μεταβᾶσα εἰς Σούθαμπτον, δι' ὀλίγας συναυλίας. Ἐκεῖθεν ἀναχωρεῖ εἰς Λισσαβῶνα, ὅπου θὰ διατρίψῃ μέχρι τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἐκεῖθεν ἀναχωρεῖ εἰς Λονδῖνον δι' ἕνα μῆνα, μεθ' ὃν νέαι συμφωνίαι, ὧν ἑκάστη τῇ παρέχει χιλιάδας χιλιάδων, τὴν καλοῦσιν εἰς Ἀμερικήν. — Ἐν τῷ θεάτρῳ Κρόλλ τοῦ Βερολίνου παρασταθήσεται ἡ Sylvana, ἐκ τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βέμπερ ἀνακαλυφθέντων ἔργων του, μετὰ πολλῶν διορθώσεων καὶ συμπληρώσεων τοῦ κειμένου, ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐρνέστου Πάσκε. — Παράδοξος ἐκδοσις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀναλόγου ἐνδιαφέροντος, ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν, παρασκευάζεται ἐν Λειψίᾳ. Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Breitkopf ἀγγέλει, ὅτι, προσεχῶς θὰ φέρῃ εἰς φῶς τέσσαρας τόμους περιεχοντας ὅλας τὰς μουσικὰς συνθέσεις Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου. — Ὁ γνωστὸς συνθέτης Λεκὸκ ἑτοιμάζει νέον μελόδραμα φέρον τὸν τίτλον Δὴν Ἰάφεθ τῆς Ἀρμενίας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐν παῖς παρὰ τὸ χωρίον Ἀστάλα καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἀρχαίας Νικοσούρας ἐνεργουμέναις ἀγαπαφαῖς ἀνεύρεθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου περιγραφόμενα μνημεῖα, ἤτοι ὁ ναὸς τῆς Δεσποίνης, ἔχων τὴν ἔδαφος ἐστρωμένον διὰ πλακῶν μαρμαρίνων, καὶ περὶ τὰ δέκα μαρμάρινα ἀγάλματα ἀκρωτηριασμένα· εὑρέθησαν ἐπίσης οἱ δύο πόδες τοῦ λέοντος καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀποκεχωρισμένα, καὶ τρεῖς ὄφεις πήχεων, χελώναι καὶ ἄλλα, ὡς καὶ πλάξ, φέρουσα ἐπιγραφήν, ἐν ᾗ περιγράφεται ὁ τρόπος τῶν ἀφιερωμάτων καὶ τὸ κοσμίως φέρεσθαι ἐν τῷ ναῷ. — Ἐν Ἀργολίδι ἀνεύρεθη ὀρίαρ, ἐξ οὗ ἀνεσύρθησαν τρεῖς πίθοι, κενοὶ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς καὶ χρηστικότητος δέκα πέντε περίπου ὀκάδων. — Ἐπερωτήθη ἡ ἐν τῷ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσείῳ ὁριστικὴ τοποθετήσις πασῶν τῶν ἀρχαιοτήτων, ὅσαι κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῆς γενομένας διαφόρους ἀνασκαφὰς ἀνευρέθησαν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κυρία Μ'. Ἀφοῦ θέλετε νὰ γνωμεν καὶ Στράβωνες ἀκούσατε: Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰς Πάτρας ἀπετέλουν τρεῖς κυρίως πόλεις· α') ἡ Ἄνθεια, συνοικισθεῖσα ὑπὸ Εὐμήλου καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτως ἀπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀνθείας· β') ἡ Ἀρόη, ἤτοι τόπος διὰ τοῦ ἀρότρου καλλιεργούμενος, συνοικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποθεωθέντος προστάτου τῆς γεωργίας Τριπτολέμου καὶ γ') ἡ Μεσάτη συνοικισθεῖσα καὶ αὕτη μετὰ ταῦτα ὑπό τινων ἐκτὸς κατοίκων τῆς Ἀνθείας καὶ Ἀρόης. Προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ τρεῖς αὗται πόλεις διὰ τοῦ αὐξανομένου πληθυσμοῦ τελείως συνενώθησαν ἀπετέλεσαν μίαν μεγάλην πόλιν. Εἰς τὴν συνένωσίν των δὲ μεγάλως συνετέλεσεν ὁ ἐγχώριος ἥρως Πατρεύς, ὅστις ἐμφιέζαβεν ἅπασαν τὴν μεγάλην ταύτην πόλιν εἰς κυκλίδον περιτείχισμα ὀνομάσας αὐτὴν ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος Πάτρας. — Σ. Α. Σμύρνην. Κακεντρεχής τις ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐπέστειλεν ἡμῖν ἄλλοτε — διὰ νὰ μᾶς ἀνακράσῃ, φαίνεται, νὰ κακολογήσωμεν, — ἐντυπον ἀγγελίαν καθηγητοῦ τινος, ὑποσχομένου νὰ διδάξῃ ἐν βραχεῖ χρόνῳ, εἰς πάντα προσερχόμενον, τὴν Ἑλληνικὴν ὀρθογραφίαν δι' ἰδίας μεθόδου. Εὐχόμεθα εἰς τοὺς μαθητάς.... σας πολλὴν πρωκωπίν! Φ. Α. Τοῦτο μᾶς ἐνθυμίζει τὸν διάσημον ἐκείνον μέθυσον, ὅστις διαταχθεὶς ὑπὸ ἰατροῦ νὰ μὴ πίνῃ ἄκρατον οἶνον, συνεπέρνα αὐτὸν μὲ . . . ρακίν. Βρέχω. Ὑπάρχει ἐν μελόδραμα γαλλιστί: Défense d'aimer. Α''. Ἀφοῦ σᾶς ἀρέσκει τόσον νὰ ἐπαναλαμβάνετε ξένας ἀνοησίας, τότε διατί δὲν γράφετε ἰδικάς σας; Μύρτω. Οὐχί ἀκατάλληλον ἁπλῶς ἀλλ' ἀκατάληπτον, ἀκατανόητον, ἀκατάσκευον κτλ. κτλ. κτλ. Γ. Α. Μ. Ἀμίλκαρ. Ἐλήφθη καὶ εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως διότι δὲν μᾶς λησμονεῖτε. Θ. Κ. Α. Ἀνδρούσαν. Ἄλλο τι καλήτερον θὰ προτιμῶμεν. Πόμ. Ὅλα τὰ ἄνθη τὰ δευτερεύοντα φύονται καὶ ξηραίνονται ἐπὶ τῶν στελεχῶν των, διότι δὲν εὑρίσκεται μία χεὶρ ἀξιοῦσα νὰ τὰ δρέψῃ, ἀλλὰ τὸ ῥόδον τὸ μυροβόλον μόλις ἀνθήσῃ γίνεται ὁ σκοπὸς τῶν βλεμμάτων ὅλων τῶν περὶ αὐτό. Π' α). Ἐν Ἀθήναις ἦτο ὡρισμένος τόπος λεγόμενος τὰ Διόμεια, ὅπου συνηθροίζετο ἡ περιδόητος Ἑταιρία τῶν Διομέων διὰ νὰ κοινωνῶσι πρὸς ἀλλήλους ὅ,τι ἐγνώριζον ἢ ἔπλαττον νόστιμον.. εἴδος πετσέτας! δ.) Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν αἱ νύμφαι ἔλουον τοὺς πόδας των, μὲ ὕδωρ τὸ ὁποῖον ἐν Ἀθήναις ἔφερεν ἀπὸ τὴν Καλλιρρόην πηγὴν παιδίον τι συγγενές, καλούμενον λουτροφόρον. γ') Προμηθεύθητε ἐν καλῷ λεξικῷ ἢ ἐὰν θέλετε καλήτερα καλὴν τινα ἀρχαιολογίαν. — Κ. Ἀλέξανδρον Καρίκουλαν καθηγητὴν ἐν ταῦθα. Παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ ἐλέθητε ἐκ τοῦ γραφείου ἡμῶν. Ἀδρ. Ἀναμένομεν εὐχαρίστως τὰ θερινὰ προϊόντα τῆς ἀκαρπωτάτης μούσης σας. Καὶ ταχέως. Κύκλωπι. Αἱ συναλλαγματικαὶ δὲν ἦσαν γνωσταὶ παρ' ἀρχαίοις· οὐδαμοῦ τόπος συναλλαγματικῆς φαίνεται. Κ. Δ. Τ., Ἀρ. Β., Στ. Μ. Καλαφάτιον. Σώματα ἀπεστάλησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Παραγγελίαι ἀνελήφθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Βιβλιοπωλείου Γραφείου. Δέλτα. Ἡ Ἀμερικανικὴ Σχολὴ ἱδρύθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1882 δι' εἰσφορῶν 12 πανεπιστημίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἅτινα χορηγοῦσιν ἐτησίως καὶ τὰς πρὸς συντήρησιν αὐτῆς δαπάνας. Κ. Σ., Μ. Αἰ., Ι. Δίδ. Μόσχαν. Ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. Ἐμμ. Ψ., Σαράτ. Μᾶς ἐλησμονήσατε: Θ. Γ. Βόρτσιν. Εὐχαριστοῦμεν. Τῷ αὐτῷ. Ὑπάρχει καὶ ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ τοῦ βάθρου τούτου, ἔχοντος 27 ποδῶν ὕψος καὶ 42 πλάτος καὶ κειμένου πρὸς τ' ἀριστερὰ τῶν Προπυλαίων καὶ κάτωθεν τῆς Πινακοθήκης, ὑπῆρχον ἔφιπποι οἱ ἀνδριάντες τῶν υἱῶν τοῦ Σενοφῶντος Γρύλλου καὶ Διοδώρου, καὶ ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ μετετράπη ἐπὶ τῆς ὑπαπείας

Ἀγρίππα καὶ Αὐγούστου, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη βάθρον τοῦ Ἀγρίππα. Τῷ αὐτῷ καὶ πάλιν. Ἡ Ἀκαδήμεια τοῦ Πλάτωνος ἔκειτο μεταξὺ τῶν ἤδη ὁδῶν Κολοκυνθοῦς καὶ Σεπολίων, πέραν τῆς συνοικίας Κασίδας.

Ἀλ. Πόρον . . . . .

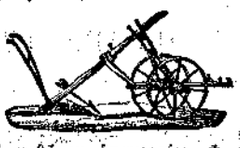

Σ' Θὰ πράξωμεν ὅ,τι τὸ καθῆκον ὑπαγορεύει. Φ. Φ. Ἄνδρον. Ἀκατάλληλον ἀπολύτως. Τηνίῳ. Ἰνδικὸν ἔθνος πραγματικῶς δὲν ὑπάρχει· τάξεις μόνον· καὶ ἕκαστος Ἰνδὸς θεωρεῖ ἑαυτὸν μέλος οὐχὶ τοῦ ὅλου ἔθνους, ἀλλὰ, τῆς τάξεως, εἰς ἣν ἀνήκει· αἱ τάξεις μάλιστα αὐταὶ εἶνε ἐχθραὶ πρὸς ἀλλήλας. Ε. Π. Εἶνε ἕτοιμος σειρὰ τοιαύτη, ἀλλ' ἀναβάλλεται ἡ δημοσίευσις αὐτῆς ἕνεκα τῆς ἐποχῆς. Ὅπως αἱ ὑλικαὶ οὕτω καὶ αἱ πνευματικαὶ τροφαὶ πρέπει νὰ δίδωνται μὲ τὴν ὥραν των διὰ νὰ μὴν εἶνε δύσπεπτοι. Τώρα μὲ τὸ αὐχμηρότατον θέρος, ἡ γῆ δίδει δροσεροὺς καρποὺς καὶ ἡ Ἑβδομὰς τὴν ἐλαφροτέραν ὕλην της. Δεσποινίδι Μ'. Ἁπλουστάτη ἡ ἀπόκρισις: α') Μεταξὺ ἴσων οἱ χαιρετισμοὶ ἀνταλάσσονται ἀδιαφόρως· ἀλλ' ἐπειδὴ μεθ' ὅλας τὰς περὶ ἰσότητος θεωρίας ἴσοι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ . . . εὐγενέστερος ἀποδεικνύεται ὁ προλαμβάνων νὰ χαιρετίσῃ. β') Πρὸς κυρίαν οὐδέποτε τείνει τὴν χεῖρα πρῶτος ὁ ἀνὴρ ὅσον καὶ ἂν εἶνε οἰκεῖος — ἐκτὸς ἂν εἶνε πολὺ ἡλικιωμένος — διότι τῇ ἀφαιρεῖ οὕτω τὸ μέσον, νὰ τῷ παράσχῃ ἐν δεῖγμα ὑπολήψεως. γ') Αὐτοπροσώπως καὶ οὐχὶ δι' ἐπισκεπτηρίου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Λεξικὸν Ἐγκυκλοπαιδικόν, ἐκδιδόμενον ἐπιμελείᾳ Ν. Γ. Πολίτου, τόμ. Α', φυλ. 16ον, Μπάρτ καὶ Χίρστ ἐκδόται.

Χάρτης τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτάτων εὐρωπαϊκῶν ἐκδόσεων, ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Φάκελλοι ἀνεπίδεκτοι συναγωνισμοῦ.

Χαρτοπωλεῖον Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ

Ἐμπορικὰ βιβλία. — Τετράδια.

Χαρτοπωλεῖον Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ

Γραφικαὶ ὕλαι. — Κομψοτεχνήματα.

Χαρτοπωλεῖον Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ

Σάπων Whitaker et Grossmit.

Χαρτοπωλεῖον Πάλλη καὶ Κοτζιᾶ

REVUE

POLITIQUE ET LITTERAIRE

REVUE BLEUE

Paraissant le Samedi

Six mois 20 fr. Un an 35

PARIS

111. Bd. St Germain 111.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ Σ^ιας

ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καΐρῳ

Ἀναδέχεται τὴν ἐκτέλεσιν πάσης χρηματιστικῆς καὶ ἐμπορατραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ συμφερωτάτους ὅρους. — Προσέχει καὶ εἰσπράττει ἐπιταγὰς καὶ τοκομερίδια ἐπιτοπίως, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ. — Ἐκδίδει ἐπιταγὰς καὶ συναλλάγματα μικρῶν καὶ μεγάλων ποσῶν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αἰγύπτου, διὰ τὴν Εὐρώπην, Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα. — Ἐκτελεῖ πᾶσαν παραγγελίαν ἐπὶ ἑλληνικῶν χρεωγράφων, κάμνει προκαταβολὰς ἐπ' αὐτῶν, καὶ πωλεῖ λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μὲ μηνιαίας δόσεις καὶ ἐπ' ἐτησίῳ τόκῳ 6—8 ο/ο — Κάμνει προκαταβολὰς ἐπὶ βαμβακίων καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, καὶ ἀναδέχεται τὴν ἀγοραπωλησίαν αὐτῶν ἐπιτοπίως καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Β. ΚΟΚΚΟΤΑ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΣ

ΤΕΤΡΑΔΙΑ

διὰ μαθητὰς καὶ μαθητρίας

ΦΕΡΟΝΤΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ

ὅλων τῶν λυκείων καὶ

Παρθεναγωγείων τῆς πρωτευούσης

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»

ἀρξάμενον ἀπὸ 1ης Ἰουλίου τῶν τακτικῶν ἐργασιῶν του,

Ἀναλαμβάνει

α) Τὴν ἀποστολὴν παντὸς συγγράμματος ἐν Ἑλλάδι ἐκδοθέντος ἢ ἐκδιδομένου εἰς πάντα αἰτήσοντα ὑπὸ ἕνα καὶ μόνον ἀλλ' ἀπαράβατον ὅρον: Νὰ συνοδεύηται ἡ αἴτησίς του διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῶν παραγγελλομένων βιβλίων, προστιθεμένων καὶ 10 % ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.

β) Τὴν ἀπέναντι οἱουδήποτε προκαταβληθέντος ποσοῦ ἀποστολὴν βιβλίων, μέχρι τῆς ἐξαντλήσεως αὐτοῦ.

γ) Τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΙΚΩΝ ΔΕΛΤΙΩΝ, καθοριζόντων τὰς τιμὰς καὶ ἀναμιμνησκόντων τὰ συγγράμματα, ἅτινα νεωστὶ ἢ πρὸ πολλοῦ ἐκδοθέντα εὑρίσκονται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις χρήσιμα εἰς πάντα κλάδον ἀναγνωστῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς--Κορίνθου--Πατρῶν

	1	3	33
Πειραιεὺς ἀν.	7 π.μ.	11.15	10.10
Ἀθῆναι »	7.30	11.50	10.40
Κόρινθος ἀφ.	7.42	2.42	2.05
Αἴγιον »	2.52	5.41	
Πάτραι »	4.35	7.—	

	2	4	32
Πάτραι ἀν.	7.20 π	11.40	—
Αἴγιον »	9.05	15.27	—
Κόρινθος »	1.10	4.—	9.03 π
Ἀθῆναι ἀφ.	4.25	7.—	12·30
Πειραιεὺς »	4.55	7.30	1.—

Γραμμὴ Κορίνθου - Ναυπλίου - Μύλων

Κόρινθος	ἀν. 3.— μ. μ.	Μύλοι	ἀν. 9.50 π. μ.
Ἄργος	ἀφ. 5.12 »	Ναύπλιον	» 10.—
Ναύπλιον	» 5.45 »	Ἄργος	ἀφ. 10.35
Μύλοι	» 5.52 »	Κόρινθος	» 12.45

Γραμμὴ Πατρῶν - Πύργου

Πάτραι	ἀν. 7.— π.μ	5.10 μ.μ	Λεχαινὰ	ἀν. 6 π. μ.	4.— μ.μ.
Ἀχαΐα	ἀφ. 8.—	6.10	Μανωλὰς	» 7.—	5.10
Μανωλὰς	» 9.20	7.35	Ἀχαΐα	» 8.20	6.40
Λεχαινὰ	» 10.20	8.30	Πάτραι	ἀφ. 9.20	7.40

Ἡ ἁμαξοστοιχία 33 ἑκάστην Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον, φθάνουσα μέχρις Ἀκράτας, ἡ δὲ 32 ἐξ Ἀκράτας Κυριακὴν, Τετάρτην, Παρασκευὴν. Καθ' ἑκάστην τοπικαὶ ἁμαξοστ. μεταξὺ Ἀκράτας, Πατρῶν, Ναυπλίου, Ἄργους, Μύλων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΚΟΜΨΑ ΤΕΥΧΗ

ΠΕΡΙΠΟΥ 96 ΣΕΛΙΔΩΝ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Τεύχος 1—3 **Θάνος Βλέκας**, Ἑλληνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Π. Καλλιγᾶ.
Ποιήματα Α. Σ. Βυζαντίου (ἐν τῷ 3ῳ τεύχει).
» 4—5 **Ὁ Ἐξηγηταδελφόνης**, κωμῳδία Μολιέρου, κατὰ τὴν ἐξελλήνισιν τοῦ Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.
Ποιήματα Φ. Κοππὲ ἐν τῷ 5ῳ τεύχει).
» 6 **Περίληψις ἱστορίας** τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ.
» 7 κ.9 **Λουΐζα Μίλλερ**, τραγῳδία Φ. Σχιλλέρου.
» 8 **Ὑγιεινὴ τῆς ψυχῆς** ὑπὸ Φεουχτερσλέβεν.
» 10 **Διηγήματα** σύγχρονα Ἑλληνικά, ὑπὸ Δ. Βικέλα, Ε. Χαριλάου, Δ. Καμπούρογλου, Γ. Δροσίνη, Α. Κουρτίδου, Ι. Μ. Δαμβέργη καὶ Α. Καρκαβίτσα.
» 11-13 **Στράτης Καλοπίχειρος**, ἠθογραφία Ἑλληνικὴ ὑπὸ Σ. Κουμανούδη.
» 14-15 **Ἀμλέτος**, τραγῳδία Σαικσπήρου, μετάφρασις Σ. Δ. Βικέλα.
» 16-17 **Ἄσμα τῶν Χριστουγέννων**, διήγημα ὑπὸ Κ. Δίκενς.
» 18 **Κορακιστικὰ** ἢ διόρθωσις τῆς Ρωμαίικης γλώσσης, κωμῳδία.
Κούρκας ἁρπαγή, ποίημα, ὑπὸ Κ. Ἰακ. Ρίζου.
» 19-20 **Ἀλκιβιάδης**, Ἑλλ. Σκηναὶ (δρᾶμα) Φ. Καβαλλιότη.

Ἕκαστον τεῦχος τιμᾶται λεπτὰ 10. Ἡ συνδρομὴ διὰ 25 (κ' σειρὰ) δρ. 12. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐννοοῦνται αὐταὶ αἱ τιμαὶ εἰς χρυσόν.

ΕΚΔΟΤΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΜΠΑΡΤ ΚΑΙ ΧΙΡΣΤ

Τυπογραφεῖον ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ — Ὁδὸς Λέκα (Στοὰ Σιμοπούλου)